

НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА МЕДИЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ

Нести світло знань в ім'я здоров'я народу

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ МЕДИЦИНИ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ДАЙДЖЕСТ

№1 • 2026

ВСТУП

Шановні читачі!

26 квітня 2026 року минає 40 років з дня найбільшої в історії людства техногенної катастрофи – аварії на ЧАЕС. Її наслідки стали трагедією не лише для України, а й для всієї Європи та світу: загибель та погіршення здоров'я мільйонів людей, масове забруднення довкілля, евакуація сотень тисяч жителів, зруйновані долі... Дайджест присвячено вшануванню пам'яті 40-х роковин Чорнобильської катастрофи та намаганні привернути увагу міжнародної спільноти до проблем Чорнобильської зони.

Розділи дайджесту містять інформацію про друковані видання, що зберігаються у фондах ННМБУ, та статті українських авторів з джерел відкритого доступу з посиланнями на повний текст. Ознайомитися з друкованими виданнями можна у читальній залі бібліотеки за адресою: м. Київ, вул. Гетьмана Павла Скоропадського, 7.

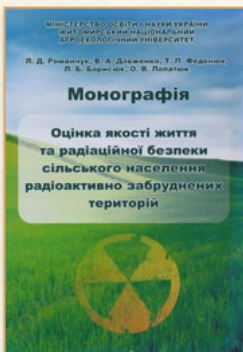
ЗМІСТ

<u>ЧОРНОБИЛЬСЬКА КАТАСТРОФА. 40 РОКІВ СВІТОВОЇ ТРАГЕДІЇ</u>	2
<u>ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АВАРІЇ</u>	4
<u>МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ АВАРІЇ</u>	6
<u>ВПЛИВ РАДІАЦІЙНИХ ЧИННИКІВ НА ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ</u>	8
<u>ПАТОЛОГІЇ РІЗНИХ ОРГАНІВ ТА СИСТЕМ У ДІТЕЙ</u>	10
<u>КЛІНІЧНІ НАСЛІДКИ ВПЛИВУ КАТАСТРОФИ</u>	12
<u>СЕРЦЕВО-СУДИННА СИСТЕМА. РОЗЛАДИ КРОВООБІГУ</u>	14
<u>ЕНДОКРИННА ТА ІМУННА СИСТЕМИ</u>	16
<u>ОРГАНИ ЗОРУ</u>	18
<u>ОНКОЛОГІЧНА ПАТОЛОГІЯ</u>	20
<u>ПСИХОЛОГІЧНІ ТА НЕЙРОПСИХІАТРИЧНІ НАСЛІДКИ</u>	22
<u>ПРОМЕНЕВА ХВОРОБА</u>	24
<u>РЕАБІЛІТАЦІЯ ТА ХАРЧУВАННЯ ПОТЕРПІЛИХ</u>	26
<u>НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ</u>	28
<u>ЧОРНОБИЛЬ. ДОВГЕ І БОЛІСНЕ ВІДЛУННЯ</u>	30

ЧОРНОБИЛЬСЬКА КАТАСТРОФА. 40 РОКІВ СВІТОВОЇ ТРАГЕДІЇ

КНИГИ З ФОНДІВ ННМБУ

Оцінка якості життя та радіаційної безпеки сільського населення радіоактивно забруднених територій : монографія. Л. Д. Романчук, В. А. Довженко, Т. П. Федонюк та інші. Житомир : Графіум, 2017. 267 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-98363

Чорнобиль і військова прокуратура. А. І. Амонс, укладач. Київ : Національна академія прокуратури України, 2017. 186 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-100662

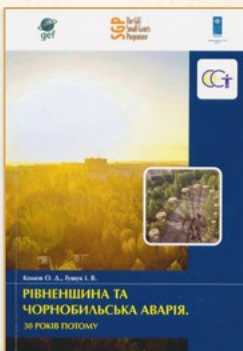
Проблеми безпеки атомної енергетики. Уроки Чорноб'ля. Б. С. Пристер, А. А. Ключников, В. Г. Барьяhtar и другие. 2-е издание, дополненное. Чорнобиль : Институт проблем безопасности АЭС, 2016. 351 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-10448

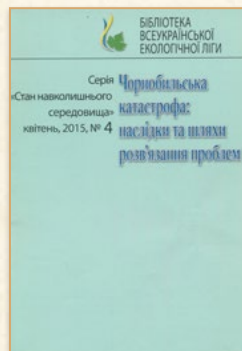
Чорнобиль. Історія ядерної катастрофи. С. Плохій. Харків : Бібколектор, 2019. 396 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-10447

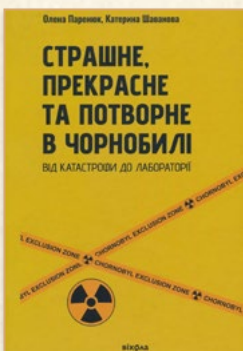
Рівненщина та Чорнобильська аварія. 30 років потому. О. Д. Комов, І. В. Гуцул. Рівне ; Острогозьк : Свинарчук Р. В., 2016. 129 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-97697

Чорнобильська катастрофа: наслідки та шляхи розв'язання проблем : збірник статей. Т. В. Тимочко, головний редактор. Київ : Аспект-Поліграф, 2015. 31 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-95382

Страшне, прекрасне та потворне в Чорнобилі. Від катастрофи до лабораторії. О. Паренюк, К. Шаванова. Київ : Віхола, 2023. 301 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-101205

Чорнобильська хроніка. Люди. О. В. Купрієнко, А. В. Багірова. Харків : Фоліо, 2021. 207 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-10446

СТАТТІ З ДЖЕРЕЛ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

1. 35 років спогадів. *І. Садолько. Геохімія техногенезу. 2021. №34. С. 23–29.*
2. Віддалені онкологічні наслідки радіаційного опромінення, спричиненого аварією на Чорнобильській АЕС. *Д. А. Бази́ка, А. Є. Присяжнюк, Н. А. Гудзенко та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2022. №27. С. 138–149.*
3. Захворюваність на злоякісні новоутворення мешканців малих забруднених радіонуклідами територіальних одиниць Чорнобильського регіону у віддаленому післяаварійному періоді. *А. Є. Присяжнюк, М. М. Фузік, Н. А. Гудзенко та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2020. №25. С. 265–284.*
4. Захворюваність на злоякісні новоутворення населення України у віддаленому періоді після аварії на ЧАЕС. *А. Є. Присяжнюк, Д. А. Бази́ка, Н. А. Гудзенко та інші. Довкілля та здоров'я. 2022. №2. С. 16–24.*
5. Інтегральне оцінювання демографічного стану радіоактивно забруднених територій України. *Н. В. Гунько, Н. В. Короткова. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2020. №25. С. 204–219.*
6. Йододефіцитні захворювання в Україні та їх зв'язок з аварією на ЧАЕС. *Є. П. Желібо, С. Є. Солодка. Досвід формування культури безпеки та екологічного світогляду фахівців ВНЗ України: збірник наукових праць за матеріалами II Всеукраїнського наукового Інтернет-семінару, присвяченого Дню науки та 30 роковинам аварії на ЧАЕС. 2016. С. 25–31.*
7. Контент-аналіз впливу Чорнобильської катастрофи на ціннісну сферу та спосіб життя ліквідаторів аварії. *О. І. Голубенко. Психологічні перспективи. 2015. №25. С. 34–44.*
8. Непухлинні захворювання щитоподібної залози у мешканців радіоактивно забруднених територій та дорослого населення, евакуйованого із 30-кілометрової зони ЧАЕС. Період спостереження – 1988–2016 роки. *К. Є. Прикащикова, О. А. Капустинська, Ж. С. Ярошенко та інші. Довкілля та здоров'я. 2018. №4. С. 40–47.*
9. Радіаційно-гігієнічна оцінка радіотривожності населення України у пізній фазі Чорнобильської аварії. *Н. В. Власюк. Довкілля та здоров'я. 2016. №2. С. 19–23.*
10. Рівень радіотривожності населення України в пізній фазі Чорнобильської аварії. *Н. Д. Шабуніна, О. Є. Тарасюк, Н. В. Власюк та інші. Гігієна населених місць. 2024. №64. С. 226–231.*
11. Сучасні міжнародні вимоги до організації радіаційного захисту населення у разі радіаційної аварії. *Т. О. Павленко, М. А. Фризюк, О. В. Михайленко. Гігієна населених місць. 2022. №72. С. 101–106.*
12. Сучасні проблеми подолання наслідків Чорнобильської катастрофи (замість передмови). *О. Л. Копиленко, А. В. Носовський, В. В. Долін. Геохімія техногенезу. 2021. №34. С. 5–17.*
13. Чорнобильська аварія та йодна недостатність як фактори ризику тиреоїдної патології у населення постраждалих регіонів України. *В. І. Кравченко. Міжнародний ендокринологічний журнал. 2016. №2. С. 13–20.*
14. Чорнобильська катастрофа крізь призму часу (спогади). *А. М. Зелінський. Український медичний часопис. 2016. №2. С. 95–96.*
15. Чорнобильська катастрофа та аналіз нормативно-правової бази з питань соціального захисту учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС (грудень 1991–2010 рр.). *О. Бойко. Краєзнавство. 2023. №3–4. С. 137–146.*

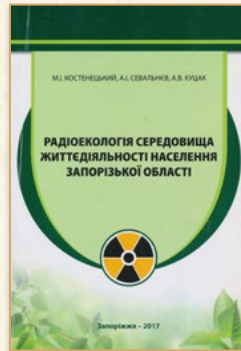
ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АВАРІЇ

КНИГИ З ФОНДІВ ННМБУ

Військова екологія : підручник. *М. І. Хижняк, В. Л. Савицький, В. М. Якимець та інші.* Київ : Чалчинська Н. В., 2020. 677 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-99368

Радіоекологія середовища життєдіяльності населення Запорізької області : монографія. *М. І. Костенецький, А. І. Севальнев, А. В. Куцак.* Запоріжжя : ЗДМУ, 2017. 150 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-9722

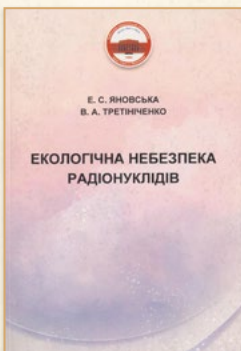
Гігієна та екологія : підручник для студентів закладів вищої медичної освіти. *В. Г. Бардов, редактор.* Вінниця : Нова книга, 2020. 471 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-10125

Техноекіологія : підручник для студентів. *О. І. Іваненко, Ю. В. Носачова.* Київ : Кондор, 2017. 292 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-98084

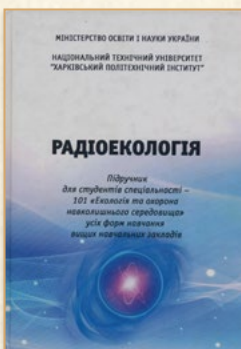
Екологічна небезпека радіонуклідів : навчальний посібник. *Е. С. Яновська, В. А. Третініченко.* Київ : Київський університет, 2024. 207 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-101719

Health and environment: communicating the risks. *World Health Organization Regional Office for Europe. Copenhagen :* WHO Regional office for Europe, 2013. VII, 54 p.

Шифр у фонді ННМБУ S 10374

Радіоекологія : підручник для студентів спеціальності – 101 «Екологія та охорона навколишнього середовища» усіх форм навчання вищих навчальних закладів. Чернівці : Місто, 2018. 449 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-98052

Improving environment and health in Europe : how far have we gotten? *World Health Organization. Europe. Copenhagen :* WHO, 2015. 134 p.

Шифр у фонді ННМБУ Z 2875

СТАТТІ З ДЖЕРЕЛ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

1. Вивчення формування дози опромінення населення радіоактивно забруднених територій Житомирської області на основі комплексного радіаційно-гігієнічного моніторингу. В. В. Василенко, М. С. Курята, В. В. Морозов та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2024. №29. С. 79–91.
2. Вплив радіоактивного забруднення на стан здоров'я населення Чернігівської області. В. М. Лавріненко, В. Г. Шевченко. *Екологічні науки*. 2022. №1. С. 95–98.
3. День пам'яті Чорнобильської трагедії : збірник матеріалів круглого столу (м. Харків, 26 квітня 2021 р.). Харків. 2021. 50 с.
4. Захворюваність на непухлинні хвороби, інвалідність, смертність дорослого населення радіоактивно забруднених територій України: епідеміологічні дослідження протягом 1988–2016 років. К. Є. Прикащикова, Ж. С. Ярошенко, Г. В. Костюк та інші. *Довкілля та здоров'я*. 2021. №3. С. 22–29.
5. Захворюваність населення зони спостереження АЕС та радіоактивно забруднених територій. В. А. Прилипко, М. М. Морозова, О. О. Петриченко та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2018. №23. С. 188–199.
6. Зміни у структурах непухлинної захворюваності та смертності у мешканців радіоактивно забруднених територій: епідеміологічний моніторинг за 1988–2015 роки. К. Є. Прикащикова, Є. Є. Павловський, Г. В. Костюк та інші. *Довкілля та здоров'я*. 2017. №4. С. 8–14.
7. Комплексний радіаційно-гігієнічний моніторинг мешканців радіоактивно забруднених територій Житомирської області у 2021 році. В. В. Василенко, М. С. Курята, В. В. Морозов та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2022. №27. С. 150–166.
8. Наслідки впливу Чорнобильської катастрофи на населення Шумського району Тернопільської області. В. Р. Мельничук, М. М. Штурма. *Вісник Тернопільського відділу Українського географічного товариства*. 2017. №1. С. 48–51.
9. Показники поширеності захворювань потерпілих внаслідок аварії на ЧАЕС у Закарпатській області. В. Коваль, Т. Ганич, С. Скаканді. *Biodiversity after the Chernobyl accident. Part I. Publisher. Slovak University of Agriculture in Nitra Edition*. 2016. С. 152–154.
10. Радіаційно забруднені території Чернігівської області України: радіаційно-екологічне та медико-демографічне минуле та сучасне. Н. В. Гунько, О. М. Іванова, Н. В. Короткова та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2022. №27. С. 167–187.
11. Результати ЛВЛ-вимірювань, проведених на радіоактивно забруднених територіях України у 1986–2014 рр. (ревізія та аналіз). В. В. Василенко, С. В. Масюк, О. М. Іванова та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2018. №23. С. 120–138.
12. Реконструкція радіоактивного забруднення території України йодом 131 в початковий період Чорнобильської аварії з використанням чисельної моделі WRF. М. М. Талерко, Т. Д. Лев, В. В. Дроздович. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2020. №25. С. 285–299.
13. Санітарно-епідеміологічна служба в умовах радіаційної аварії. Г. С. Яцина, О. І. Попов. *Гігієна населених місць*. 2017. №67. С. 143–146.
14. Стан та результати радіаційно-гігієнічного моніторингу населених пунктів радіоактивно забруднених територій України на поточному етапі аварії на ЧАЕС. В. В. Василенко, М. С. Курята, В. В. Морозов та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2025. №30. С. 143–159.
15. Patterns of liver disease formation in victims of the Chernobyl nuclear power plant accident. А. А. Chumak, Е. О. Sarkisova, S. M. Alekhina et al. *Довкілля та здоров'я*. 2021. №1. С. 35–41.

МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ АВАРІЇ

КНИГИ З ФОНДІВ ННМБУ

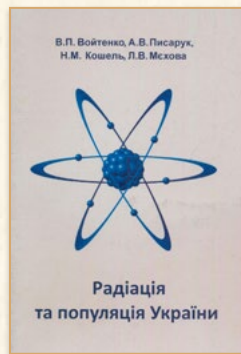
Віддалені медичні наслідки аварії на ЧАЕС для населення та військовослужбовців. Р. І. Кучер, В. А. Баркевич. Проблеми військової охорони здоров'я : збірник наукових праць Української військово-медичної академії. Київ, 2017. Випуск 47. С. 117-125. Шифр у фонді ННМБУ Б-97224

Радіаційні ефекти: досвід Чорнобилю та погляд у майбутнє. Д. А. Базика, Н. А. Гудзенко, П. А. Федірко та інші. Журнал Національної академії медичних наук України. 2023. Том 29, №3–4. С. 211–221.

Защита здоровья людей в условиях радиационного загрязнения окружающей среды. Ю. И. Бандажевский, Н. Ф. Дубовая. Иванков : Экология и здоровье ; Днепропетровск : Середняк Т. К., 2014. 70 с. Шифр у фонді ННМБУ Б-97598

Радіація та популяція України. В. П. Войтенко, А. В. Писарук, Н. М. Кошель, Л. В. Мисюва. Київ : Фенікс, 2013. 36 с. Шифр у фонді ННМБУ Б-93082

Медицина експертиза захворювань, що призвели до втрати працездатності та смерті внаслідок впливу іонізуючого опромінення в умовах Чорнобильської катастрофи (віддалений післяаварійний період). В. О. Сушко, О. О. Колосинська, О. М. Тараненко та інші. Довкілья і здоров'я. С. Н. Вадзюк, редактор. Тернопіль : Укрмедкнига, 2019. С. 99-101. Шифр у фонді ННМБУ Б-98648

Радіо-біофізичні та медико-гігієнічні наслідки Чорнобильської катастрофи: шляхи пізнання та подолання : практичний посібник сімейного лікаря. В. Г. Бебешко, Б. С. Прістер, М. І. Омелянець, редактори. Ужгород : Патент, 2017. 502 с. Шифр у фонді ННМБУ Г-1262

Психосоциальные аспекты аварии на ЧАЭС. Малые «дозы» радиобиологии. Моя маленькая радиобиологическая вера. А. Н. Михеев. Киев : Фитосоциоцентр, 2016. С. 211–216. Шифр у фонді ННМБУ Б-101995

Чорнобильська катастрофа через чверть століття: соціальні і медичні наслідки серед постраждалих : монографія. А. Ф. Кісельов, В. І. Очкаляс. Миколаїв : Іліон, 2014. 167 с. Шифр у фонді ННМБУ Б-95385

СТАТТІ З ДЖЕРЕЛ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

1. Варіативність статево-вікової структури населення найбільш радіоактивно забруднених територій України. Н. В. Гунько, Н. В. Короткова. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2018. №23. С. 153–163.
2. Вплив вживання алкоголю на здоров'я постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Н. В. Гунько, В. М. Пострелко, Н. В. Короткова та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2025. №30. С. 174–185.
3. Державне регулювання медичного забезпечення особового складу служби цивільного захисту в мирний та воєнний час. Т. Кришталь, О. Мельник, К. Пасинчук та інші. *Надзвичайні ситуації: попередження та ліквідація*. 2022. Т. 6, №1. С. 43–52.
4. Здоров'я дітей – мешканців радіаційно-забруднених територій, народжених після Чорнобильської катастрофи. Ж. С. Ярошенко. *Довкілля та здоров'я*. 2019. №3. С. 31–37.
5. Значення викладання дисципліни «Радіаційна медицина» в умовах ядерної загрози воєнного стану в Україні. М. Ткаченко, Г. Поперека. *VIII International scientific and practical conference «Scientific Research as a Mechanism of Effective Human Development» : collection of abstracts (January 31 – February 2, 2024) Sofia, Bulgaria*. Р. 179–181.
6. Імплементация освітнього модулю ВООЗ «Організація оцінки ураження та медичної допомоги при радіаційних надзвичайних ситуаціях в Україні». К. Акбаров, Н. Король, Л. Янович та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2024. №29. С. 482–488.
7. Інформаційно-статистичне забезпечення ретроспективного дослідження смертності осіб опромінених у дитячому віці внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС та проживаючих на радіоактивно забруднених територіях України: оцінка практичної можливості. Н. В. Гунько М. І. Омелянець С. О. Терещенко та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2017. №22. С. 108–125.
8. Коморбідна патологія при летальних випадках внаслідок коронавірусної хвороби (COVID-19) у постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. В. О. Сушко, Д. А. Базица, О. О. Колосинська та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2023. №28. С. 416–423.
9. Медико-соціальні наслідки аварії на Чорнобильській атомній електростанції. Т. М. Чорна, О. П. Слободян, Л. П. Нецадим та інші. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2016. Т. 22, №4. С. 83–91
10. Медична допомога дитячому населенню при радіаційних подіях на перших етапах. Д. Є. Афанасьєв, О. В. Камінський, О. В. Копилова та ін. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2016. №21. С. 21–44.
11. Медична експертиза як основа соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. О. М. Татаренко, О. О. Колосинська, В. О. Сушко та інші. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. 2018. №1. С. 46–51.
12. Моделювання здоров'язбереження – пріоритет освітньої діяльності в регіонах радіоактивного забруднення. Г. І. Євтушенко, В. І. Куценко. *Радіоекологія – 2017 : збірник статей науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Київ, 24–26 квітня 2017 р.)*. Житомир: Видавництво ЕЦ «Укрєкобіокон». 2017. С. 98–101.
13. Проблемні аспекти, ускладнення, хибні уявлення та дискусійні питання йодної профілактики при радіаційних подіях (огляд). Д. Є. Афанасьєв, О. В. Камінський, Т. К. Логановська та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2022. №27. С. 25–59.
14. Соціальна захищеність та медичне забезпечення працездатного населення зони спостереження атомних електростанцій. В. А. Прилипко, Ю. Ю. Озерова, О. В. Коцюбинський та ін. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2017. №22. С. 147–161.
15. Чорнобильська катастрофа у медико-соціальному вимірі. Т. М. Чорна, І. С. Сагайдак. *Радіоекологія – 2017 : збірник статей науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Київ, 24–26 квітня 2017 р.)*. Житомир: Видавництво ЕЦ «Укрєкобіокон». 2017. С. 160–165.

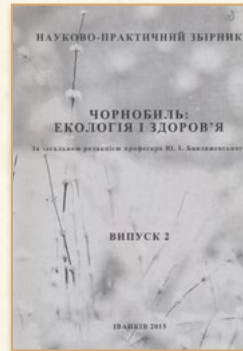
ВПЛИВ РАДІАЦІЙНИХ ЧИННИКІВ НА ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ

КНИГИ З ФОНДІВ ННМБУ

Актуальні питання захисту довкілля та здоров'я населення України. Випуск 4. Результати наукових розробок 2017 року. А. М. Сердюк, редактор. Київ : Рекламне агентство TR Studio, 2018. 306 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-98450

Чорнобиль: екологія і здоров'я : наук.-практ. збірник. Ю. І. Бандажевський, головний редактор. Іванків ; Дніпропетровськ : Середняк Т. К., 2014 – .

Вип. 1. 2014. 116 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-9325

Вип. 2. 2015. 88 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-9725

Вип. 3. 2015. 109 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-9721

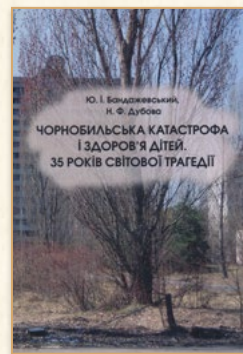
Вип. 4. 2016. 94 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-9726

Вплив радіаційних факторів чорнобильського походження на віддалені наслідки опромінення у дитячому віці. О. М. Власенко, В. О. Мурашко, Л. В. Рушак та інші. Проблеми військової охорони здоров'я : збірник наукових праць УВМА. Київ, 2014. Випуск 41. С. 81–86.

Шифр у фонді ННМБУ Б-96975

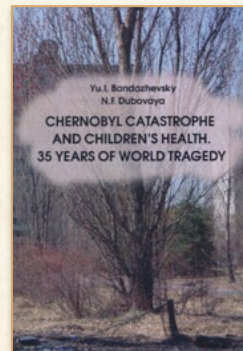
Чорнобильська катастрофа і здоров'я дітей. 35 років світової трагедії. Ю. І. Бандажевський, Н. Ф. Дубова. Київ : Альянт, 2022. 155 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-101267

Здоров'я нащадків ліквідаторів наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції : монографія. М. М. Коренев, редактор. Харків : ХНУ, 2011. 226 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-91985

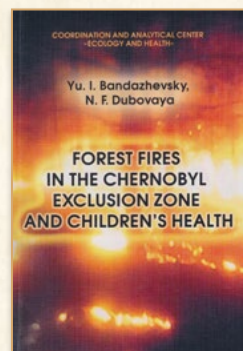
Chernobyl catastrophe and children's health. 35 years of world tragedy. Yu. I. Bandazhevsky, N. F. Dubovaya. Kyiv : Alyant, 2022. 158 p.

Шифр у фонді ННМБУ L 6410

Показники насичення киснем крові школярів, котрі проживають на радіоактивно забрудненій території. О. Р. Дмитроца. Фізичні фактори довкілля та їх вплив на формування здоров'я населення України : збірка тез доповідей наук.-практ. конференції (шістнадцяті марзеєвські читання). Київ, 2020. Випуск 20. С. 198–200.

Шифр у фонді ННМБУ Б-99617

Forest fires in the Chernobyl exclusion zone and children's health. Yu. I. Bandazhevsky, N. F. Dubovaya. Kyiv : Aliant, 2021. 44 p.

Шифр у фонді ННМБУ L 6157

СТАТТІ З ДЖЕРЕЛ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

1. Вибрані питання радіаційної медицини в педіатрії. Т. А. Дудник, Л. М. Васько, В. Ф. Почерняєва. Полтава: Дивосвіт. 2023. 116 с.
2. Вивчити мікроелементне забезпечення та розповсюдженість патологічних станів різної етіології у дітей – мешканців радіоактивно забруднених територій. В. Н. Корзун, О. Д. Петренко. *Актуальні питання захисту довкілля та здоров'я населення України*. 2018. №4. С. 249–272.
3. Вплив вмісту сироваткового феритину на частоту та вид інфекційно-запальних ускладнень у дітей з гострими лімфобластними лейкозіями, жителів радіоактивно забруднених територій України, після аварії на ЧАЕС. Д. А. Базика, В. А. Жовнір, К. М. Брусова та ін. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2025. №30. С. 310–321.
4. Вплив деяких несприятливих чинників довкілля на виживаність дітей з гострими лейкозіями у віддалений період після аварії на Чорнобильській АЕС. В. Г. Бебешко, К. М. Брусова, Н. М. Цветкова та ін. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2018. №23. С. 254v262.
5. Динаміка вмісту радіонуклідів ^{137}Cs в організмі дітей, які проживають в районах Київської області, що межують з Чорнобильською зоною відчуження. Н. Ф. Дубова, Ю. І. Бандажевський. *Довкілля та здоров'я*. 2020. №2. С. 30–37.
6. Динаміка змін у поширеності хвороб та захворюваності дитячого населення країни за окремими класами хвороб після аварії на Чорнобильській АЕС. О. П. Волосовець, С. П. Кривопустов, О. В. Мозирська та ін. *Світ медицини та біології*. 2018. №3. С. 33–42.
7. Досвід корекції ендотеліальної дисфункції у дітей, мешканців радіоактивно забруднених територій, за допомогою потенційного донатора оксиду азоту – цитруліну. Є. І. Степанова, І. Є. Колпаков, В. М. Зигало та ін. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2017. №22. С. 463–475.
8. Корекція ендотеліальної дисфункції у дітей/мешканців радіоактивно забруднених територій за допомогою донатора оксиду азоту. Є. І. Степанова, І. Є. Колпаков, В. М. Зигало та ін. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2016. №21. С. 336–344.
9. Мертвонароджуваність та малюкова смертність: дослідження районів України найбільш радіоактивно забруднених внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Н. В. Гунько, Н. В. Короткова, С. В. Масюк. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2023. №28. С. 143–157.
10. Прогноз перебігу гострих лімфобластних лейкозій чорнобильського походження у дітей України залежно від причин перерв при проведенні стандартної хіміотерапії. В. Г. Бебешко, К. М. Брусова, Н. М. Цветкова та ін. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2019. №24. С. 335–349.
11. Система організаційних заходів щодо поліпшення надання медичної допомоги першому поколінню нащадків, які народилися від постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС та проживають на радіоактивно забруднених територіях. Ж. С. Ярошенко, С. О. Гур'єв. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. 2020. №2. С. 39–45.
12. Фактори, що впливають на підвищений вміст заліза в організмі дітей, жителів радіоактивно забруднених територій України, після аварії на ЧАЕС. Д. А. Базика, К. М. Брусова, Л. О. Ляшенко та ін. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2023. №28. С. 239–253.
13. Comparative assessment of blood levels of homocysteine hormones and minerals in children with different levels of physical growth living near the Chernobyl exclusion zone. Y. I. Bandazhevskiy, N. F. Dubova. *Довкілля та здоров'я*. 2021. №2. С. 28–35.
14. Hyperhomocysteinemia in children is an indicator of environmental problems associated with the Chernobyl exclusion zone. Y. I. Bandazhevskiy, N. F. Dubova. *Довкілля та здоров'я*. 2022. №3. С. 14–22.
15. The metabolic relationship of calcium and phosphorus to the state of genome of folate metabolism in children living in areas affected by the Chernobyl nuclear power plant accident. Y. I. Bandazhevskiy, N. F. Dubova. *Довкілля та здоров'я*. 2019. №4. С. 51–56.

ПАТОЛОГІЇ РІЗНИХ ОРГАНІВ ТА СИСТЕМ У ДІТЕЙ

КНИГИ З ФОНДІВ ННМБУ

Вроджені вади розвитку – Полісся – Чорнобиль : збірник наукових праць. *В. Вертелицький, редактор.* Львів : Колір ПРО, 2016. 255 с.

Шифр у фонді ННМБУ Г-1234

Поліморфізм генів NO-синтази, як фактор ризику в розвитку ендотеліальної дисфункції, функціональних розладів системи дихання та вегетативної нервової системи у дітей- мешканців радіоактивно забруднених територій. *Є. І. Степанова, Є. І. Колпаков, В. Г. Кондрашова та інші.* Збірник наук. праць спів-ків НМАПО імені П. Л. Шупика. Київ, 2015. Випуск 24, книга 3. С. 354–363.

Шифр у фонді ННМБУ Б-95490

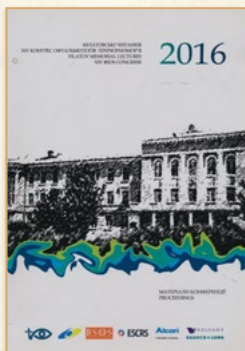

Ионизирующая радиация и онкогематологические заболевания : монографія. *В. Ф. Чехун, Д. Ф. Глузман, редакторы.* Киев : ДИА, 2016. 282 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-9484

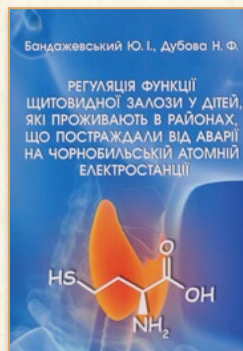

Радіогенний рак щитоподібної залози в Україні після Чорнобильської аварії: вчора, сьогодні, завтра. *М. Д. Тронько, Т. І. Богданова.* Журнал Національної академії медичних наук України. 2023. Том 29, №3–4. С. 222-229.

Особливості офтальмологічної патології у різних категорій дітей, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи (спостереження 2014–2015 рр.). *Т. Ф. Бабенко, П. А. Федірко, Р. Ю. Дорічевська.* Філатовські читання – 2016 : матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю (19–20 травня 2016 р.). Одеса, 2016. С. 166.

Шифр у фонді ННМБУ Г-1173

Регуляція функції щитовидної залози у дітей, які проживають в районах, що постраждали від аварії на Чорнобильській атомній електростанції. *Ю. І. Бандажевський, Н. Ф. Дубова.* Київ : Самченко А. М., 2025. 79 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-101893

Патология органа зрения в результате аварии на Чернобыльской АЭС : монографія. *Г. Д. Жабоедов, В. М. Фролов, А. М. Петруня и другие.* Луганск ; Киев : Элтон-2, 2013. 233 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-93941

Рефрактогенез у школьникoв, проживающих на радиационно загрязненной территории : монографія. *В. И. Сердюченко, Е. И. Ностопырева.* Одесса : Астропринт, 2015. 103 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-97338

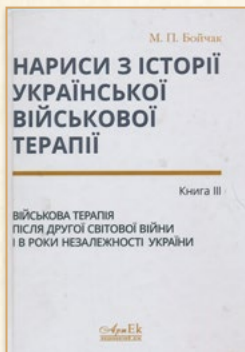
СТАТТІ З ДЖЕРЕЛ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

1. Алергічні та неалергічні хвороби шкіри в дітей України: ретроспективне дослідження за останні 24 роки. *О. П. Волосовець, Ю. К. Ботьот, Г. В. Бекетова та інші. Медичні перспективи.* 2021. Т. 26, №3. С. 188–196.
2. Ендокринна регуляція еритроцитарної ланки гемопоезу в дітей, які живуть на радіоактивно забруднених територіях після аварії на ЧАЕС. *В. Г. Бебешко, К. М. Брусова, О. Я. Боярська та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2020. №25. С. 374–389.
3. Інсулінорезистентність і гіпотиреоз у патогенезі розвитку ожиріння у дітей пубертатного віку, які народилися від батьків, опромінених унаслідок аварії на ЧАЕС. *О. В. Копилова, О. А. Степаненко, Л. П. Міщенко та інші. Український радіологічний журнал.* 2017. Т. 25, №3. С. 198–201.
4. Інтенсивність карієсу у дітей з порушеннями формування зубів постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. *С. Ф. Любарець. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2021. №26. С. 426–436.
5. Критерії корекції порушень в структурі кісткової тканини у дітей, жителів радіоактивно забруднених територій після аварії на Чорнобильській АЕС. *Д. А. Базика, К. М. Брусова, Л. О. Ляшенко та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2024. №29. С. 243–258.
6. Особливості клінічної симптоматики, гематологічних та біохімічних показників у дітей з гіпермобільністю суглобів у віддалений період після аварії на Чорнобильській АЕС. *В. Г. Бебешко, К. М. Брусова, Т. Т. Володіна. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2019. №24. С. 322–335.
7. Оцінка ступеня тяжкості гінгівіту у дітей з порушеннями формування зубів, постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. *С. Ф. Любарець. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2022. №27. С. 363–373.
8. Оцінка якісних змін в елементах периферичної крові у дітей – мешканців радіоактивно забруднених територій у віддалений період після аварії на ЧАЕС. *В. Г. Бебешко, К. М. Брусова, Л. О. Ляшенко та ін. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2021. №26. С. 297–308.
9. Прогноз перебігу гострих лейкемій у дітей після аварії на ЧАЕС залежно від обміну заліза. *В. Г. Бебешко, К. М. Брусова, Л. О. Ляшенко та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2020. №25. С. 390–401.
10. Психологічний стан та типологічні риси особистості дітей – мешканців радіоактивно забруднених територій у віддалений період Чорнобильської катастрофи. *В. А. Позниш, Є. І. Степанова, І. Є. Колпаков. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2020. № 25. С. 516–530.
11. Регуляція метаболізму в кістковій тканині у дітей, жителів радіоактивно забруднених територій після аварії на ЧАЕС. *Д. А. Базика, К. М. Брусова, Л. О. Ляшенко та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2023. №28. С. 225–238.
12. Скрининговая оценка алиментарного статуса сельских школьников, проживающих на территориях вблизи Чернобыльской зоны. *Н. Ф. Дубовая, Ю. И. Бандажевский, О. Н. Кадун. Гігієна населених місць.* 2015. №65. С. 166–172.
13. Стан гігієни порожнини рота у дітей з порушеннями формування зубів, постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС. *С. Ф. Любарець, О. В. Камінський, Т. Ф. Любарець та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2020. №25. С. 478–489.
14. Формування рефракції у дітей, які мешкають на радіаційно забрудненій території. *О. І. Ностопирьова. Хірургія дитячого віку.* 2017. №2. С. 85–91.

КЛІНІЧНІ НАСЛІДКИ ВПЛИВУ КАТАСТРОФИ

КНИГИ З ФОНДІВ ННМБУ

Аварія на Чорнобильській атомній електростанції (ЧАЕС). Нариси з історії Української військової терапії. Книга III : Військова терапія після другої Світової війни і в роки незалежності України. *М. П. Бойчак.* Київ : АртЕк, 2020. С. 46–69.

Шифр у фонді ННМБУ В-10156

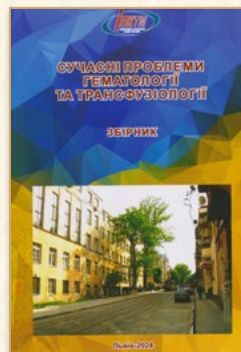
Захворюваність та особливості діагностики стану здоров'я військових пенсіонерів, які брали участь у ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. *О. В. Горішна, В. П. Печиборщ, А. С. Косянчук.* Проблеми військової охорони здоров'я : збірник наукових праць Української військово-медичної академії. Київ, 2014. Випуск 42, том 1. С. 182–189.

Шифр у фонді ННМБУ Б-96976

Актуальні питання радіаційної медицини у практиці сімейного лікаря : навчальний посібник. *Ю. В. Вороненко, О. Г. Шекера, Д. С. Мечев, редактори.* Київ : Заславський О. Ю., 2017. 206 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-97137

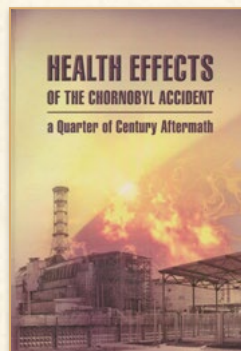
Характер змін окремих показників стану кісткової тканини (лужна фосфатаза, кальцій сироватки крові, 25-дигідроксівітамін Д3, паратиреоїдний гормон) на різних етапах терапії у хворих на ПКМ, постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС. *Ю. О. Сілаєв.* Сучасні проблеми гематології та трансфузіології : збірник. Львів : Західно-Український Консалтинг Центр, 2024. С. 205–209.

Шифр у фонді ННМБУ Б-101882

Довкілля і здоров'я : матеріали науково-практичної конференції (25–26 квітня 2019 року). *С. Н. Вадзюк, редактор.* Тернопіль : Укрмедкнига, 2019. 149 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-98648

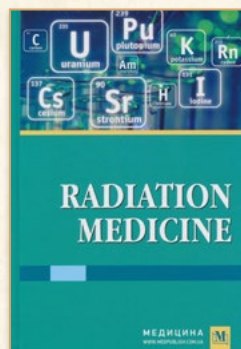
Health effects of the Chernobyl accident – a quarter of century aftermath. *V. Bebeszko, D. Bazyka, S. Yamashita.* Kyiv : DIA, 2011. 639 p.

Шифр у фонді ННМБУ S 10074

Досвід організації медичного забезпечення та особливості довгострокового моніторингу стану здоров'я учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. *І. А. Лурін, А. Б. Бережний, Л. Л. Шматко та інші.* Проблеми військової охорони здоров'я : збірник наукових праць Української військово-медичної академії. Київ, 2013. Випуск 39. С. 206–217.

Шифр у фонді ННМБУ Б-96974

Radiation medicine. *A. Stojarov, editor.* Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2021. 205 p.

Шифр у фонді ННМБУ L 6238

СТАТТІ З ДЖЕРЕЛ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

1. Активність перекисного окислення ліпідів і антиоксидантної системи в еритроцитах крові в учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. О. Б. Пікас. *Proceedings of VI International Scientific and Practical Conference (26–28 May 2025). Madrid, Spain. 2025. P. 154–157.*
2. Аналіз характеру регуляції протизапальних і прозапальних цитокінів на різних етапах перебігу плазмоклітинної мієломи у хворих, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Ж. М. Мінченко, О. О. Дмитренко, Ю. О. Сілаєв та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2023. №28. С. 374–386.*
3. Біохімічні критерії оцінки стану нирок у пацієнтів з плазмоклітинною мієломою, постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Т. Ф. Любарець, Ж. М. Мінченко, О. О. Дмитренко та інші. *Актуальні проблеми нефрології. 2020. №3. С. 41–45.*
4. Вестибулярна та акустична дисфункції в учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції – 30 років по тому. Д. І. Заболотний, Н. С. Міщанчук. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2016. №21. С. 218–237.*
5. Вплив фактора війни на вікові зміни субпопуляційної структури лейкоцитів як складової інфламейджингу у групах військовослужбовців та учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Л. М. Зварич, В. В. Панченко, Н. А. Голярник та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2023. №28. С. 287–315.*
6. Вплив хронічної вірусної інфекції на довжину теломер лімфоцитів периферичної крові учасників ліквідації аварії на ЧАЕС у віддаленому періоді після опромінення. І. М. Ільєнко, О. В. Лясківська, О. А. Беляєв та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2017. №22. С. 372–381.*
7. Гендерні відмінності розвитку захворювань системи кровообігу в учасників ліквідації наслідків Чорнобильської аварії і поліморфізм RS966221 гена фосфодіестерази 4D. Д. О. Білий, О. М. Настіна, Г. В. Сидоренко та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2018. №23. С. 263–282.*
8. Електрофізіологічні зміни в учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та військовослужбовців сил оборони України, які є реконвалесцентами коронавірусної хвороби (COVID-19). Д. А. Базика, К. В. Куц, І. В. Перчук та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2024. №29. С. 271–294.*
9. Ефекти малих доз іонізуючого випромінювання у розвитку захворюваності на хвороби органів травлення в осіб, евакуйованих із 30-кілометрової зони ЧАЕС, протягом 1992–2016 років. Епідеміологічне спостереження. К. Є. Прикащикова, Ж. С. Ярошенко, О. А. Капустинська та ін. *Довкілля та здоров'я. 2022. №4. С. 28–35.*
10. Клініко-гематологічна характеристика хворих на хронічну мієломоніцитарну лейкемію, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Т. Ф. Любарець. *Гематологія і переливання крові: міжвідомчий збірник. 2023. №42. С. 151–163.*
11. Клінічний випадок Т-клітинної лімфоми шкіри у пацієнтки, яка постраждала внаслідок аварії на ЧАЕС. Л. В. Гречанська, Л. Д. Калюжна, П. В. Федорич. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2019. № 24. С. 516–521.*
12. Ретроспективна оцінка клініко-морфологічних змін гепатобілярної системи при цирозі печінки в учасників ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Е. О. Саркісова, В. О. Сушко, А. А. Чумак та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2019. №24. С. 465–479.*
13. Роль трифазової остеосцинтиграфії при ендопротезуванні кульшових і колінних суглобів учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції. М. М. Ткаченко, П. О. Король. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2017. №22. С. 476–483.*
14. Структурно-функціональні зміни міокарда в учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС йодного періоду, які захворіли на цукровий діабет 2 типу. Н. С. Домбровська, О. М. Настіна, В. І. Волошко. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2018. №23. С. 302–330.*
15. Субклінічне запалення при неалкогольній жировій хворобі печінки у віддаленому періоді після Чорнобильської аварії. О. В. Носач, Е. О. Саркісова, С. М. Альохіна. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2021. №26. С. 437–448.*

СЕРЦЕВО-СУДИННА СИСТЕМА. РОЗЛАДИ КРОВООБІГУ

КНИГИ З ФОНДІВ ННМБУ

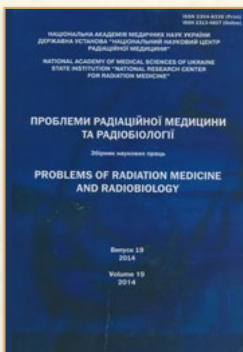
Аналіз проблеми медичної експертизи гіпертонічної хвороби та її ускладнень, що призвели до втрати працездатності та смерті внаслідок впливу іонізуючого опромінення в умовах Чорнобильської катастрофи. В. О. Сушко, О. О. Колосинська, О. М. Тараненко та інші. Довкілля і здоров'я : мат. наук.-практ. конфер. (25–26 квітня 2019 р.). С. Н. Вадзюк, редактор. Тернопіль, Укрмедкнига, 2019. С. 101–102.

Шифр у фонді ННМБУ Б-98648

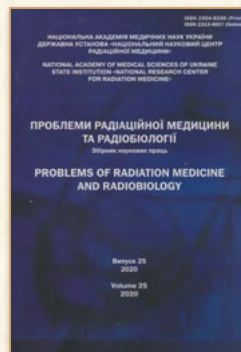
Коморбідність у хворих на артеріальну гіпертензію військовослужбовців у віддаленому періоді після участі в ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. А. А. Воронко. Сучасні аспекти військової медицини : збірник наукових праць. Київ, 2019. Випуск 26, частина 1. С. 121–132.

Шифр у фонді ННМБУ Б-98777

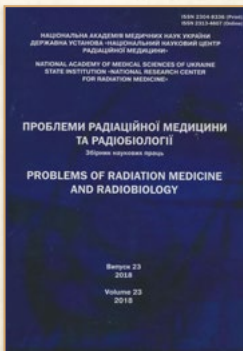
Ефективність терапії інгібіторами тирозинкіна у пацієнтів з хронічною мієлоїдною лейкемією, які зазнали впливу іонізуючого випромінювання внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. І. В. Дмитренко, В. Г. Федоренко, Т. Ю. Шляхтиченко. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології : збірник наукових праць. Київ, 2014. Випуск 19. С. 241–255.

Шифр у фонді ННМБУ В-9201

Молекулярно-генетичні аномалії у геномі хворих на Rh-негативні мієлопроліферативні неоплазії, які зазнали дії іонізуючої радіації внаслідок аварії на ЧАЕС. Л. А. Полубень, Л. В. Неумержицька, С. В. Клименко та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології : збірник наукових праць. Київ, 2020. Випуск 25. С. 362–373.

Шифр у фонді ННМБУ В-10721

Захворюваність на хвороби системи кровообігу у мешканців радіоактивно забруднених територій. Аналіз впливу хронічного іонізуючого опромінення в малих дозах. В. О. Бузунов, К. Є. Прикащикова, Ж. С. Ярошенко та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології : збірник наукових праць. Київ, 2018. Випуск 23. С. 107–119.

Шифр у фонді ННМБУ В-10189

Радіо-біофізичні та медико-гігієнічні наслідки Чорнобильської катастрофи: шляхи пізнання та подолання : практичний посібник сімейного лікаря. В. Г. Бебешко, Б. С. Прістер, М. І. Омелянець, редактори. Ужгород : Патент, 2017. 502 с.

Шифр у фонді ННМБУ Г-1262

Ионизирующая радиация и онкогематологические заболевания : монография. В. Ф. Чехун, Д. Ф. Глузман, редакторы. Киев : ДИА, 2016. 282 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-9484

Структурно-функціональне ремоделювання міокарда та його взаємозв'язок з прозапальним цитокіном ФНП-а в учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, які хворіють на цукровий діабет 2 типу. Н. С. Домбровська, Г. С. Сергеева. Довкілля і здоров'я : мат. Всеукр. наук.-практ. конфер. (27–28 квітня 2018 р.). С. Н. Вадзюк, редактор. Тернопіль: Укрмедкнига, 2018. С. 14–15.

Шифр у фонді ННМБУ Б-97992

СТАТТІ З ДЖЕРЕЛ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

1. Аналіз клініко-функціональних показників серцево-судинної системи в учасників ліквідації наслідків Чорнобильської аварії після перенесеного COVID-19. Д. О. Білий, О. М. Настіна, Г. В. Сидоренко та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2022. №27. С. 290–306.
2. Випадок розвитку Неходжкінської злоякісної лімфоми на фоні хронічної мієлоїдної лейкемії у пацієнтки, яка постраждала внаслідок аварії на ЧАЕС. І. С. Дягіль, В. В. Шолойко, Ю. О. Сілаєв та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2018. №23. С. 517–523.
3. Відносна довжина теломер лімфоцитів периферичної крові та структурно-функціональний стан міокарда лівого шлуночка серця в учасників ліквідації наслідків Чорнобильської аварії зі стенозуючим атеросклерозом коронарних артерій. Д. О. Білий, І. М. Ільєнко, О. М. Настіна та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2021. №26. С. 319–338.
4. Вплив умов перебування учасників ліквідації наслідків аварії під дією радіації на розвиток гіпертонічної хвороби та ішемічної хвороби серця. Д. О. Білий, О. М. Настіна, Г. В. Сидоренко та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2019. №24. С. 350–366.
5. Дослідження основного і альтернативного транскрипту (SORL1δ2) гена SORL1 у хворих на хронічну лімфоцитарну лейкемію, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи. І. В. Абраменко, Н. І. Білоус, А. А. Чумак. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2021. №26. С. 273–283.
6. Експертиза причинного зв'язку розвитку артеріальної гіпертензії з участю в роботах по ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС у віддаленому післяаварійному періоді. В. О. Сушко, О. М. Татаренко, О. О. Колосинська та ін. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2020. №25. С. 543–557.
7. Експресія гена ліпопротеїніпази і онкогена CMYC у хворих на хронічну лімфоцитарну лейкемію, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Н. І. Білоус, І. В. Абраменко, А. А. Чумак. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2020. №25. С. 421–429.
8. Ішемічна хвороба серця в дорослого евакуйованого населення як причина втрати здоров'я у віддаленому періоді після аварії на ЧАЕС. Результати епідеміологічних досліджень (1988–2016 роки). О. А. Капустинська. *Медичні перспективи*. 2022. Т. 27 №4. С. 250–258.
9. Особливості розвитку ішемічної хвороби серця в учасників ліквідації наслідків Чорнобильської аварії в залежності від дії радіаційних і нерадіаційних факторів ризику та носійства генотипів за поліморфізмом RS966221 гену фосфодіестерази 4D. Д. О. Білий, Г. В. Плескач, О. М. Настіна та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2016. №21. С. 204–217.
10. Оцінка коморбідної патології в учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС з захворюваннями серцево-судинної системи. Д. О. Білий, О. М. Настіна, Г. В. Сидоренко та ін. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2020. №25. С. 402–420.
11. Порівняльний аналіз стану серцево-судинної системи у військовослужбовців Збройних Сил України і в учасників аварійних робіт при ліквідації Чорнобильської аварії. Д. О. Білий, О. М. Настіна, Г. В. Сидоренко та ін. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2024. №29. С. 311–326.
12. Серцево-судинні захворювання та стан систолічної функції лівого шлуночка в учасників ліквідації наслідків Чорнобильської аварії (за даними 30-річного спостереження). О. Д. Базика, Д. О. Білий. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2017. №22. С. 292–305.
13. Серцево-судинні ускладнення, асоційовані з променевою терапією (огляд літератури). С. М. Кожухов, О. Є. Базика, Н. В. Довганич. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2020. №25. С. 56–74.
14. Стан серцево-судинної системи в учасників ліквідації наслідків Чорнобильської аварії після перенесеного COVID-19. Д. О. Білий, О. М. Настіна, Г. В. Сидоренко та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2025. №30. С. 334–351.
15. Структурно-функціональний стан міокарда лівого шлуночка серця в учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС з ішемічною хворобою серця в залежності від поліморфізму RS966221 гена фосфодіестерази 4D. О. М. Настіна, Г. В. Плескач, Н. В. Курсина та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2016. №21. С. 312–335.

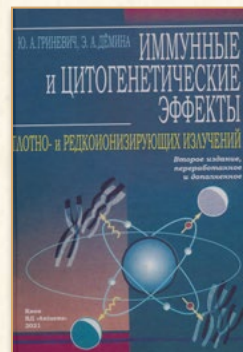
ЕНДОКРИННА ТА ІМУННА СИСТЕМИ

КНИГИ З ФОНДІВ ННМБУ

Актуальні питання громадського здоров'я та екологічної безпеки України : збірник тез доповідей науково-практичної конференції (чотирнадцяті марзеевські читання). 11–12 жовтня 2018 року. Київ, 2018. Випуск 18. 344 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-98485

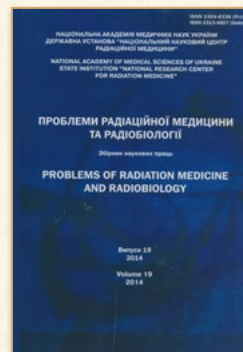

Иммунные и цитогенетические эффекты плотно- и редкоизирующих излучений : монография. Ю. А. Гриневич, Э. А. Демина. Второе издание, переработанное и дополненное. Киев : Авицена, 2021. 383 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-100414

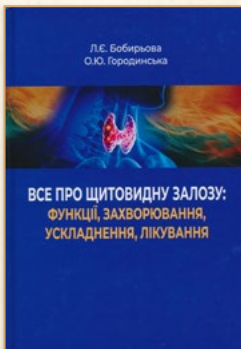

Відтермінований вплив інфекції COVID-19 на клітинну ланку імунної системи учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС і військовослужбовців Сил оборони України. Л. М. Зварич, В. В. Панченко, О. В. Лясківська та інші. Журнал Національної академії медичних наук України. 2025. Том 31, №1. С. 50–60.

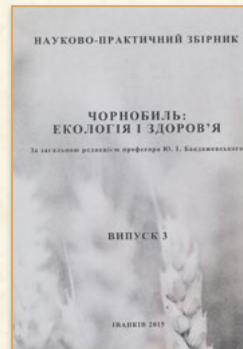
Особливості розвитку незлоякісної ендокринної патології в осіб, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, та роль гормональних взаємозв'язків. О. В. Камінський. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології : збірник наукових праць. Київ, 2014. Випуск 19. С. 256–266.

Шифр у фонді ННМБУ В-9201

Вплив іонізуючої радіації на щитовидну залозу. Все про щитовидну залозу: функції, захворювання, ускладнення, лікування : монографія. Л. Є. Бобирьова, О. Ю. Городинська. Полтава : Говоров С. В., 2025. С. 99–122.

Шифр у фонді ННМБУ Б-101987

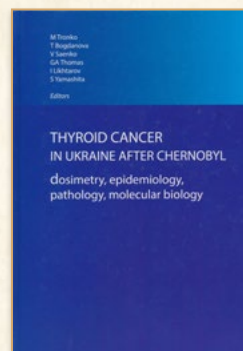
Чернобыль: екологія і здоров'я : науково-практичний збірник. Ю. І. Бандажевський, головний редактор. Іванків ; Дніпропетровськ, 2015. Випуск 3. 109 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-9721

Екологія і захворювання щитоподібної залози : монографія. В. Н. Корзун, Т. О. Воронцова, І. Ю. Антонюк. Київ : Медінформ, 2018. 741 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-98417

Thyroid cancer in Ukraine after Chernobyl : dosimetry, epidemiology, pathology, molecular biology. M. Tronko, T. Bogdanova, V. Saenko et al., editor. Nagsaki : NASHIM, 2014. X, 175 p.

Шифр у фонді ННМБУ S 12088

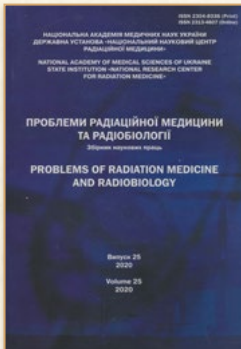
СТАТТІ З ДЖЕРЕЛ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

1. Аналіз структурних і функціональних показників щитоподібної залози у пацієнтів зі злоякісними новоутвореннями молочної залози, які постраждали від аварії на ЧАЕС. Д. А. Бази́ка, О. О. Литвиненко, С. Г. Бугайцов. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2019. № 24. С. 312–321.
2. Гіперпаратиреоз та ураження прищитоподібних залоз у осіб, опромінених внаслідок аварії на ЧАЕС. О. В. Камінський, О. В. Копилова, Д. Є. Афанасьєв. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2019. №24. С. 380–394.
3. Гіперпластичні процеси щитоподібної залози у постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС, хворих на цукровий діабет 2-го типу. І. М. Муравйова, І. Г. Чикалова. *Международный эндокринологический журнал*. 2016. №1. С. 104–109.
4. Дослідження особливостей неренального нормокальціємічного гіперпаратиреозу у осіб, постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС. О. В. Камінський, О. В. Копилова, Д. Є. Афанасьєв та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2023. №28. С. 316–328.
5. Захворювання системи кровообігу в учасників ліквідації наслідків Чорнобильської аварії і коморбідна патологія у вигляді цукрового діабету II типу. О. Д. Бази́ка, Д. О. Білий. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2018. №23. С. 246–253.
6. Зв'язок вторинного гіперпаратиреозу та коморбідних станів у постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. І. М. Муравйова, І. Г. Чикалова, Д. Є. Афанасьєв та інші. *Міжнародний ендокринологічний журнал*. 2020. Vol. 16, №2. С. 87–92.
7. Клініко-метаболичні та гормональні взаємозв'язки між патологією прищитоподібних залоз та іншими незлоякісними ендокринними захворюваннями у постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС. О. В. Камінський, О. В. Копилова, Д. Є. Афанасьєв та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2021. №26. С. 410–425.
8. Клінічний аналіз частоти гіперплазій прищитоподібних залоз та гіперпаратиреозу в осіб, постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС. О. В. Камінський, О. В. Копилова, Д. Є. Афанасьєв та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2025. №30. С. 414–428.
9. Пілотне дослідження стану прищитоподібних залоз осіб, опромінених внаслідок аварії на ЧАЕС дорослого та дитячого віку, методологія їх ультразвукового дослідження. О. В. Камінський, О. В. Копилова, Д. Є. Афанасьєв та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2017. №22. С. 382–394.
10. Рівень загального адипонектину в крові учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС йодного періоду, які хворіють на цукровий діабет 2 типу (огляд літератури та результати досліджень). Н. С. Домбровська, О. Я. Плескач. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2017. №22. С. 353–371.
11. Papillary thyroid carcinoma in Ukraine after Chernobyl and in Japan after Fukushima: Different histopathological scenarios. Т. І. Bogdanova, V. A. Saenko, Y. Hashimoto et al. *Thyroid*. 2021. Vol. 31, №9. P. 1322–1334.
12. Radiation exposure to the thyroid after the Chernobyl accident. V. Drozdovitch. *Frontiers in Endocrinology (Lausanne)*. 2021. Vol. 11. 569041.
13. The relationship of the clinicopathological characteristics and treatment results of post-Chernobyl papillary thyroid microcarcinomas with the latency period and radiation exposure. Т. Bogdanova, S. Chernyshov, L. Zurnadzhy et al. *Frontiers in Endocrinology (Lausanne)*. 2022. Vol. 13. 1078258.
14. Updated incidence of thyroid cancer in the North East Region of Romania after 35 Years of Chernobyl Fallout. Is There a Link between? L. Teodoriu, M. C. Ungureanu, L. Leustean et al. *Diagnostics (Basel)*. 2021. Vol. 11, №5. 907.
15. Validation of established thyroid ultrasound volume norms in a Chernobyl cohort. L. B. Zablotska, R. J. McConnell, A. V. Rozhko et al. *European Thyroid Journal*. 2025. Vol. 14, №4. e250085.

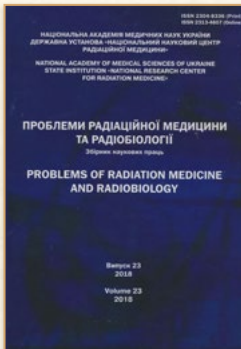
ОРГАНИ ЗОРУ

КНИГИ З ФОНДІВ ННМБУ

Головний мозок та орган зору як потенційні мішені для впливу іонізуючого випромінювання. Частина I. Цереброофтальмологічні ефекти опромінення в учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. К. М. Логановський, П. А. Федірко, К. В. Куц та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології : збірник наукових праць. Київ, 2020. Випуск 25. С. 90–129.

Шифр у фонді ННМБУ В-10721

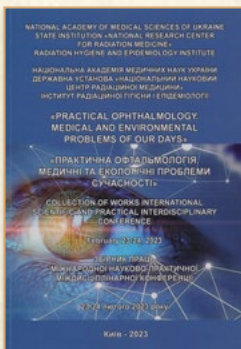
Морфометричні параметри макулярної зони сітківки у реконвалесцентів гострої променевої хвороби (у віддаленому періоді). П. А. Федірко, Т. Ф. Бабенко, О. О. Колосинська та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології : збірник наукових праць. Київ, 2018. Випуск 23. С. 481–489.

Шифр у фонді ННМБУ В-10189

Патологія органа зору в результаті аварії на Чорнобильській АЕС : монографія. Г. Д. Жабодов, В. М. Фролов, А. М. Петруня та інші. Луганск ; Киев : Элтон-2, 2013. 233 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-93941

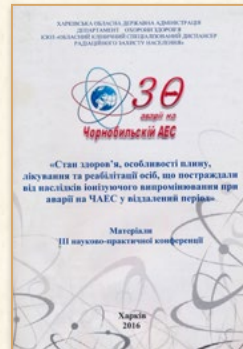
Практична офтальмологія. Медичні та екологічні проблеми сучасності : збірник праць міжнародної науково-практичної міждисциплінарної конференції 23–24 лютого 2023 року. Київ : Національний науковий центр радіаційної медицини НАМН України, 2023. 133 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-100933

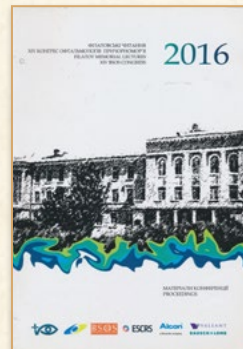
Радіаційна катаракта у евакуйованого з зони відчуження Чорнобильської атомної електростанції (клінічний випадок, попереднє повідомлення). П. А. Федірко, Т. Ф. Бабенко, Р. Ю. Дорічевська. Філатовські читання – 2023 : матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю (24–26 травня 2023 року). Одеса, 2023. С. 265–266.

Шифр у фонді ННМБУ В-101229

Стан здоров'я, особливості плин, лікування та реабілітації осіб, що постраждали від наслідків іонізуючого випромінювання при аварії на ЧАЕС у віддалений період : матеріали ІІІ науково-практичної конференції. 15 квітня 2016 року : збірник наукових праць. О. В. Горбачова, редактор. Харків : ХНМУ, 2016. 129 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-96294

Тридцять років після Чорнобильської катастрофи. Сучасні уявлення про вплив іонізуючої радіації на орган зору. П. А. Федірко, Т. Ф. Бабенко, Р. Ю. Дорічевська. Філатовські читання – 2016 : матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю (19–20 травня 2016 року). Одеса, 2016. С. 122–123.

Шифр у фонді ННМБУ Г-1173

Чорнобильська катастрофа і офтальмологи України: підсумки 35-річних зусиль. Н. В. Пасечникова, П. А. Федірко, А. Р. Король та інші. Філатовські читання-2021 : матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю. 20–21 травня 2021 року. Одеса, 2021. С. 321–322.

Шифр у фонді ННМБУ В-100215

СТАТТІ З ДЖЕРЕЛ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

1. Головний мозок та орган зору як потенційні мішені для впливу іонізуючого випромінювання. Частина I. Цереброофтальмологічні ефекти опромінення в учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. *К. М. Логановський, П. А. Федірко, К. В. Куц та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2020. №25. С. 90–129.
2. Головний мозок та орган зору як потенційні мішені для впливу іонізуючого випромінювання. Частина II. Радіаційні цереброофтальмологічні ефекти у дітей, осіб, експонованих внутрішньоутробно, астронавтів та інтервенційних радіологів. *К. М. Логановський, П. А. Федірко, К. В. Куц та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2021. №26. С. 57–97.
3. Головний мозок та орган зору як потенційні мішені для впливу іонізуючого випромінювання. Частина III. Особливості морфометричних параметрів сітчастої оболонки та амплітуда і латентність компонентів зорових викликаних потенціалів у опромінених внутрішньоутробно осіб. *Т. Ф. Бабенко, К. М. Логановський, Т. К. Логановська та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2021. №26. С. 284–296.
4. Головний мозок та орган зору як потенційні мішені для впливу іонізуючого випромінювання. Частина IV. Розлади біокулярного зору плода, спричинені радіаційним впливом *in utero*: пілотне дослідження. Імуногістохімічні зміни неопромінених м'язів очного яблука при косокості. Можливий механізм розвитку косокості в осіб, які зазнали пренатального опромінення. *П. Федірко, М. Пільмане, Т. Бабенко та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2022. №27. С. 412–422.
5. Головний мозок та орган зору як потенційні мішені для впливу іонізуючого випромінювання. Частина V. Співвідношення органічних і функціональних змін на прикладі окремих захворювань. *П. Федірко, Т. Бабенко, К. Куц та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2023. №28. С. 431–443.
6. Зміни судин сітківки в співробітників Чорнобильської атомної електростанції, які зазнали тривалого ненормованого радіаційного впливу на робочому місці внаслідок окупації ЧАЕС у 2022 році. *Д. А. Базика, В. О. Сушко, П. А. Федірко та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2022. №27. С. 423–430.
7. Клінічні різновиди катаракти у віддаленому періоді після перенесеної гострої променевої хвороби. *П. А. Федірко, Т. Ф. Бабенко, О. О. Колосинська та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2019. №24. С. 493–502.
8. Мікроциркуляторні порушення кон'юнктиви в учасників аварійних робіт на Чорнобильській АЕС. *П. А. Федірко, Н. А. Гарькава. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2016. №21. С. 345–351.
9. Морфометричні параметри макулярної зони сітківки у реконвалесцентів гострої променевої хвороби (у віддаленому періоді). *П. А. Федірко, Т. Ф. Бабенко, О. О. Колосинська та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2018. №23. С. 481–489.
10. Попередні результати дослідження поширеності вікової макулярної дегенерації у осіб працездатного віку, які претендували на участь в роботах в умовах дії іонізуючого випромінювання. *Ю. Єфімова, П. Федірко, Т. Бабенко та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2023. №28. С. 277–285.
11. Радіаційно-індуковані порушення кровообігу в ціліарному тілі та зміни кута передньої камери ока в патогенезі глаукоми в учасників аварійних робіт на Чорнобильській АЕС і мешканців забруднених територій. *Н. А. Гарькава, П. А. Федірко, Т. Ф. Бабенко та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2017. №22. С. 332–338.
12. Ризик розвитку макулярної дегенерації у осіб, опромінених антенатально внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. *Т. Ф. Бабенко, П. А. Федірко, Р. Ю. Дорічевська та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2016. №21. С. 172–177.
13. Сучасні досягнення і актуальні проблеми радіаційної офтальмології: постчорнобильський досвід. *П. А. Федірко, Т. Ф. Бабенко, М. Пільмане та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2025. №30. С. 126–142.
14. An update on effects of ionizing radiation exposure on the eye. *N. Hamada, T. V. Azizova, M. P. Little. British Journal of Radiology.* 2020. Vol. 93, № 1115. 20190829.
15. Low- and moderate-dose non-cancer effects of ionizing radiation in directly exposed individuals, especially circulatory and ocular diseases: A review of the epidemiology. *M. P. Little, T. V. Azizova, N. Hamada. International Journal of Radiation Biology.* 2021. Vol. 97, №6. P. 782–803.

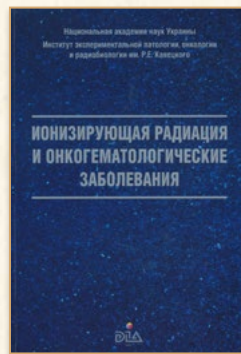
ОНКОЛОГІЧНА ПАТОЛОГІЯ

КНИГИ З ФОНДІВ ННМБУ

Актуальні питання громадського здоров'я та екологічної безпеки України : збірка тез доповідей науково-практичної конференції (п'ятнадцяті марзеєвські читання). 17–18 жовтня 2019 року. Київ. 2019. Випуск 19. 270 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-99253

Ионизирующая радиация и онкогематологические заболевания : монография. В. Ф. Чехун, Д. Ф. Глузман, редакторы. Киев : ДИА, 2016. 282 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-9484

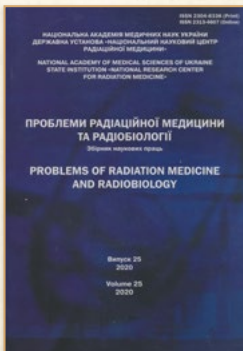

Етапи та підсумки досліджень радіаційних онкологічних ризиків після опромінення населення України внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Д. А. Базика, А. Є. Присяжнюк, Н. А. Гудзенко та інші. Журнал Національної академії медичних наук України. 2025. Том 31, №2. С. 24–30.

Підсумки 35-річних епідеміологічних досліджень злоякісних новоутворень у постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС. А. Є. Присяжнюк, Д. А. Базика, Н. А. Гудзенко та інші. Актуальні питання громадського здоров'я та екологічної безпеки України : збірка тез доповідей науково-практичної конференції (сімнадцяті марзеєвські читання). 21–22 жовтня 2021 року. Київ. 2021. Випуск 21. С. 289–302.

Шифр у фонді ННМБУ В-100269

Захворюваність на злоякісні новоутворення мешканців малих забруднених радіонуклідами територіальних одиниць Чорнобильського регіону у віддаленому післяаварійному періоді. А. Є. Присяжнюк, М. М. Фузік, Н. А. Гудзенко та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології : збірник наукових праць. Київ, 2020. Випуск 25. С. 265–284.

Шифр у фонді ННМБУ В-10721

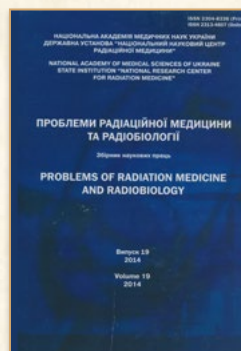
Фізичні фактори довкілля та їх вплив на формування здоров'я населення України : збірка тез доповідей науково-практичної конференції (шістнадцяті марзеєвські читання). Київ, 2020. Випуск 20. 243 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-99617

Иммунные и цитогенетические эффекты плотно- и редкоизирующих излучений : монография. Ю. А. Гриневич, Э. А. Демина. Второе издание, переработанное и дополненное. Киев : Авицена, 2021. 383 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-100414

Чверть століття після Чорнобильської аварії: ризик раку в групах постраждалого населення. А. Є. Присяжнюк, Д. А. Базика, А. Ю. Романенко та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології : збірник наукових праць. Київ, 2014. Випуск 19. С. 147–169.

Шифр у фонді ННМБУ В-9201

СТАТТІ З ДЖЕРЕЛ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

1. Біохімічні критерії оцінки стану нирок у пацієнтів з плазмоклітинною мієломою, постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Т. Ф. Любарець, Ж. М. Мінченко, О. О. Дмитренко та інші. *Актуальні проблеми нефрології*. 2019. №1–2. С. 41–45.
2. Епідеміологія раку молочної залози в Україні з урахуванням факторів ризику Чорнобильської аварії. А. Є. Присяжнюк, Д. А. Бази́ка, А. Ю. Романенко та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2019. №24. С. 10–19.
3. Внесок спадкової тромбофілії в збільшення частоти тромбозів у хворих на РН-негативні мієлопроліферативні новоутворення, включаючи постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській атомній електростанції. О. Ю. Міщенко, В. М. Шкарупа, О. М. Костюкевич та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2016. №21. С. 291–311.
4. Вплив неоад'ювантної хіміотерапії на розміри і розповсюдженість пухлинного процесу та показники проліферативної активності у хворих на рак молочної залози, які постраждали від аварії на ЧАЕС. О. О. Литвиненко, О. О. Литвиненко, В. О. Дем'янов та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2018. №23. С. 480–500.
5. Вплив радіо- та хіміотерапії онкохворих на розвиток чоловічого безпліддя (огляд літератури). І. Т. Гавриш. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2016. №21. С. 45–63.
6. Дослідження поліморфізму гена TOX3/LOC643714 та ризику виникнення раку молочної залози у осіб, які зазнали дії іонізуючої радіації внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. С. І. Поліник, Л. А. Рибченко, Б. Т. Клімук. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2017. №22. С. 450–462.
7. Молекулярно-генетичні фенотипи раку молочної залози, їх проліферативна активність, ступінь розповсюдженості і диференціювання у пацієнтів, які постраждали від аварії на ЧАЕС. Д. А. Бази́ка, О. О. Литвиненко. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2024. №29. С. 295–310.
8. Мутації у генах BRCA1 та BRCA2 у жінок, хворих на рак яєчників, які зазнали впливу чинників Чорнобильської катастрофи. Л. А. Рибченко, Л. О. Полубень, Г. М. Бичкова. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2019. №24. С. 455–464.
9. Оптимальні методи лікування лейоміом матки у жінок, які зазнали впливу радіаційного фактору внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Р. Г. Процюк, Г. В. Чайка, К. М. Марцоха та інші. *Науково-практична онлайн-конференція за міжнародної участі «Медико-психологічні, екологічні та соціально-економічні наслідки чорнобильської катастрофи» (25 квітня 2025 року)*. Київ. С. 73–86.
10. Радіаційні ризики раку щитоподібної залози в учасників ліквідації аварії на ЧАЕС з урахуванням альтернативних оцінок доз зовнішнього опромінення. А. Є. Присяжнюк, Н. К. Троцюк, Н. А. Гудзенко та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2018. №23. С. 200–215.
11. Рак щитовидної залози в динаміці тридцятирічного спостереження після аварії на Чорнобильській АЕС. В. В. Вороненко, В. М. Якимець, В. П. Печиборщ та інші. *Україна. Здоров'я нації*. 2018. №1. С. 7–17.
12. Стан клітинного імунітету в учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС та хворих на злоякісні новоутворення порожнини рота, ротової та гортанної частин глотки. Л. М. Зварич, Д. А. Бази́ка, І. М. Ільєнко та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2022. №27. С. 324–340.
13. Цитокіновий дисбаланс у пацієнтів з плазмоклітинною мієломою, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС. Ю. О. Сілаєв. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2025. №30. С. 468–479.
14. Breast cancer prevention in districts affected by the Chernobyl nuclear power plant accident beginning from child ages. Y. I. Bاندazhevskiy, N. F. Dubovaya, Довкілля та здоров'я. 2021. №1. С. 29–35.
15. Comparing dose response of cancer incidence in Sweden after the Chernobyl Nuclear Power Plant accident with life span study of atomic bomb survivors. M. Tondel, T. Nordquist, M. Isaksson et al. *Radiation Protection Dosimetry*. 2025. Vol. 201, №16. P. 1125–1130.

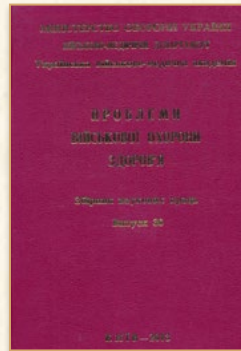
ПСИХОЛОГІЧНІ ТА НЕЙРОПСИХІАТРИЧНІ НАСЛІДКИ

КНИГИ З ФОНДІВ ННМБУ

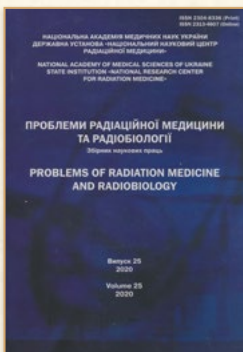
Використання показників метаболічної дисфункції для визначення характеру органічного ураження головного мозку в осіб, які зазнали дії факторів Чорнобильської аварії: методичні рекомендації. Л. М. Овсяннікова, К. М. Логановський, А. А. Чумак та інші, укладачі. Київ, 2013. 19 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-93429

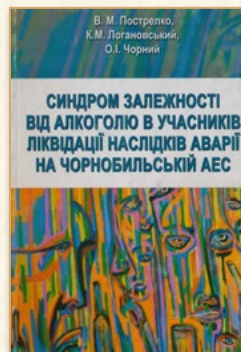
Психологічний аспект наслідків аварії на ЧАЕС. В. Ф. Торбін, Ю. М. Скалецький, В. П. Печиборщ та інші. Проблеми військової охорони здоров'я: збірник наукових праць Української військово-медичної академії. Київ, 2013. Випуск 36. С. 262–271.

Шифр у фонді ННМБУ В-96980

Дослідження суїцидальної поведінки у ветеранів Операції Об'єднаних сил на сході України і ліквідаторів наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції. І. Я. Пінчук, С. В. Болтоносів, Н. В. Атаманчук та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології: збірник наукових праць. Київ, 2020. Випуск 25. С. 230–248.

Шифр у фонді ННМБУ В-10721

Синдром залежності від алкоголю в учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС: монографія. В. М. Пострелко, К. М. Логановський, О. І. Чорний. Київ: КНТЕУ, 2013. 243 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-94349

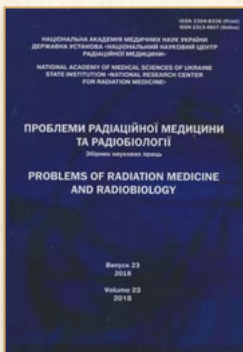
Екологічні чинники та психічне здоров'я. В. І. Гуцук, А. Ю. Гільман, Р. Р. Драб та інші. Довкілля і здоров'я: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (27–28 квітня 2018 року). С. Н. Вадзюк, редактор. Тернопіль: Укрмедкнига, 2018. С. 68–69.

Шифр у фонді ННМБУ В-97992

30 років з дня Чорнобильської катастрофи та чверть століття реєстру МВС-КДБ СРСР. Український військово-медичний реєстр і концепція радіаційно-токсичної психічної травми. А. В. Сергієнко. Проблеми військової охорони здоров'я: збірник наукових праць Української військово-медичної академії. Київ, 2017. Випуск 47. С. 79–87.

Шифр у фонді ННМБУ В-97224

Нейропсихобіологічні механізми афективних і когнітивних розладів в учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС з урахуванням поліморфізму генів. К. М. Логановський, М. О. Бомко, І. В. Абраменко та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології: збірник наукових праць. Київ, 2018. Випуск 23. С. 373–409.

Шифр у фонді ННМБУ В-10189

Цереброваскулярні та нейропсихіатричні захворювання. Медичні наслідки аварії на Чорнобильській атомній електростанції: монографія. О. Ф. Возіанов, В. Г. Бебешко, Д. А. Базика, редактори. Київ: ДІА, 2007. С. 250–286.

Шифр у фонді ННМБУ В-7210

СТАТТІ З ДЖЕРЕЛ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

1. Вплив поліморфних варіантів гена SLC6A4 на частоту виявлення депресивних станів в групі УЛНА на ЧАЕС у віддаленому періоді після Чорнобильської катастрофи. *І. В. Абраменко, Н. І. Білоус, С. А. Чумак та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2017. №22. С. 282–291.*
2. Застосування арт-терапії для корекції порушень психоемоційного стану дітей, мешканців радіоактивно забруднених територій та дітей, переміщених із зони збройного конфлікту на Південному Сході України. *В. А. Позниш, В. Ю. Вдовенко, І. Є. Колпаков. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2019. №24. С. 439–448.*
3. Когнітивні аспекти депресії у постраждалих при радіаційних аваріях, пандемії COVID-19, війнах. *Н. П. Отрощенко. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2023. №28. С. 75–92.*
4. Нейропсихіатричні та психогенетичні аспекти посттравматичних стресових розладів, асоційованих з Чорнобильською катастрофою та Російсько-Українською війною: фокус на ендоканабіноїдну систему. *К. В. Куц, Г. Ю. Крейнис, І. В. Перчук та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2025. №30. С. 32–68.*
5. Про методичні підходи до оцінки радіотривожності населення міст з підприємствами паливно-ядерного циклу. *С. Б. Дорогань. Гігієна населених місць. 2015. №66. С. 162–168.*
6. Психоемоційний стан мешканців радіоактивно забруднених територій України, народжених до і після аварії на Чорнобильській атомній електростанції. *К. Є. Прикащикова, Ж. С. Ярошенко, Г. В. Костюк та інші. Довкілля та здоров'я. 2022. №2. С. 25–31.*
7. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: методичний посібник. *З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос та інші. Київ : Логос. 2015. 207 с.*
8. Психологічний стан осіб, постраждалих у наслідок Чорнобильської катастрофи. *Н. В. Ладур, О. М. Чередніченко. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (ВНПЗ Дніпровський гуманітарний університет, 11.12.2020). С. 165–168).*
9. Психологічні особливості сприйняття радіаційного ризику. *М. В. Гресько. Психологічний часопис. 2017. №6. С. 35–50.*
10. Психосоціальні аспекти аварії на ЧАЕС. *О. М. Міхеев, О. П. Кузьменко. Освіта і здоров'я підростаючого покоління. Матеріали третього міжнародного симпозіуму : збірник наукових праць. 2021. С. 57–58.*
11. Психофізіологічні особливості учасників аварії на ЧАЕС, евакуйованих із зони відчуження та учасників антитерористичної операції. *К. М. Логановський, М. В. Гресько. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2017. №22. С. 406–427.*
12. Соціально-психологічна напруженість населення зони спостереження АЕС за воєнного стану. *В. А. Прилипко, М. М. Морозова, Ю. Ю. Озерова та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2024. №29. С. 163–181.*
13. Соціально-психологічний стан учасників ЛНА на Чорнобильській АЕС. Фактори ризику негативних змін. *В. О. Бузунов, К. Н. Логановський, Л. І. Краснікова. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2016. №21. С. 106–118.*
14. Старіння постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи та проблеми дослідження їхнього психічного здоров'я. *Н. В. Гунько, К. М. Логановський, В. О. Бузунов та інші. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2021. №26. С. 162–187.*
15. Соціально-психологічний стан дорослого евакуйованого населення. Фактори ризику негативних змін. *В. О. Бузунов, К. М. Логановський, Л. І. Краснікова та ін. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2017. № 22. С. 79–96.*

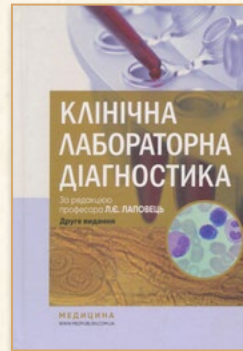
ПРОМЕНЕВА ХВОРОБА

КНИГИ З ФОНДІВ ННМБУ

Актуальні питання радіаційної медицини у практиці сімейного лікаря : навчальний посібник. *Ю. В. Вороненко, О. Г. Шекера, Д. С. Мечев, редактори.* Київ : Заславський О. Ю., 2017. 206 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-97137

Променева хвороба. Клінічна лабораторна діагностика : підручник. *Л. Є. Лаповець, редактор.* Друге видання, стереотипне. Київ : Медицина, 2021. С.168–174.

Шифр у фонді ННМБУ В-10200

Гостра променева хвороба. Внесок українських вчених : монографія. *М. П. Бойчак.* Київ : Коляда О. П., 2023. 511 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-100557

Радіаційна медицина. Т. Ю. Гавриш. Внутрішні хвороби : національний підручник : у 2 частинах. Частина 2. *Л. В. Глушко, редактор.* Київ : ВСВ «Медицина», 2019. С. 471–477.

Шифр у фонді ННМБУ В-9979

Діагностика, сортування, профілактика та лікування гострої променевої хвороби в умовах воєнного стану та бойових дій : методичні вказівки. *В. І. Цимбалюк, Д. А. Базика, І. А. Лурін та інші, укладачі.* Київ, 2022. 25 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-100762

Радіаційні ураження. Військово-медична підготовка : підручник. *М. І. Бадюк, редактор.* Видання друге, доповнене. Київ : МП Леся, 2016. С. 286–303.

Шифр у фонді ННМБУ Б-98147

Засоби захисту організму від дії іонізуючого випромінювання : навчальний посібник. *Л. М. Васько, В. Ф. Почерняєва, В. П. Баштан.* Київ : Медицина, 2019. 111 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-98787

Радиационная медицина : учебное пособие. *И. В. Белозеров, С. А. Амиразян, Г. И. Андреев.* Харьков : ХНУ имени В. Н. Каразина, 2018. 194 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-98401

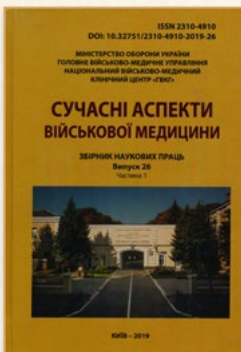
СТАТТІ З ДЖЕРЕЛ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

1. Віддалені генетичні та епігенетичні порушення у опромінених осіб та їхніх нащадків (огляд). О. В. Кучер, С. В. Видиборець та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2021. №26. С. 36–56.
2. Зміни генної експресії, асоційовані з непухлинними ефектами віддаленого періоду після опромінення в учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. І. М. Ільєнко, Д. А. Бази́ка, Н. А. Голя́рник та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2020. №25. С. 456–477.
3. Іонізуюча радіація: вплив на головний мозок та нейропсихіатричні прояви. Д. Мараззіті, А. Піччіні, Ф. Муччі. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2016. №21. С. 64–90.
4. Особливості та прогноз внутрішнього опромінення сільського населення Українського Полісся у віддалений період після аварії на Чорнобильській АЕС (моніторингове дослідження). Г. М. Чоботко, Л. А. Райчук, В. П. Ландін. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2018. №23. С. 216–228.
5. Пострадіаційний нейрокогнітивний дефіцит в учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС: геріатричні аспекти (частина 1). К. В. Куц, К. М. Логановський. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2024. №29. С. 375–400.
6. Пострадіаційний нейрокогнітивний дефіцит в учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС: геріатричні аспекти (частина 2). К. В. Куц, К. М. Логановський. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2025. №30. С. 449–467.
7. Проблеми медичної експертизи захворювань, що призвели до втрати працездатності та смерті внаслідок впливу іонізуючого опромінення в умовах Чорнобильської катастрофи у віддаленому післяаварійному періоді. В. О. Сушко, О. О. Колосинська, О. М. Татаренко та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2018. №23. С. 471–480.
8. Результати ЛВЛ-моніторингу пожежних, що були задіяні у гасінні лісової пожежі в зоні відчуження ЧАЕС у квітні–травні 2020 року. Д. А. Бази́ка, П. А. Феді́рко, В. В. Васи́ленко та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2020. №25. С. 177–187.
9. Рівні і відносні ризики смертності учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС 1986-1987 рр. від основних непухлинних хвороб (період спостереження 1988–2021 рр.). П. А. Феді́рко, Т. Ф. Бабенко, О. А. Капустинська та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2024. №29. С. 182–198.
10. Структура та характеристика постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС за матеріалами медичної експертизи щодо причинно-наслідкового зв'язку захворювань з дією іонізуючого випромінювання у віддалений після аварійний період (2023 рік). В. О. Сушко, О. О. Колосинська. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2023. №28. С. 424–430.
11. Структура та характеристика причин смерті постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС за матеріалами медичної експертизи щодо причинно-наслідкового зв'язку захворювань з дією іонізуючого випромінювання у віддалений після аварійний період (2024 рік). В. О. Сушко, О. О. Колосинська, О. В. Апосто́лова. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2024. №29. С. 419–424.
12. Структурний аналіз смертності осіб, опромінених у дитячому віці внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС і проживаючих на радіоактивно забруднених територіях України. Н. В. Гу́нько, М. І. Омеля́нець. *Довкілля та здоров'я*. 2017. №4. С. 17–21.
13. Тридцять років Чорнобильської катастрофи: радіологічні та медичні наслідки : *Національна доповідь України*. Київ, 2016. 177 с.
14. Українсько-Американський проект дослідження наслідків опромінення *in utero* внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС: огляд наукових публікацій. М. Д. Тронько, Г. А. Замотаєва, І. П. Пастер та інші. *Ендокринологія*. 2020. Т. 24, №4. 346–359.
15. Цитогенетичні показники гострої променевої хвороби (Чорнобильський досвід). Е. А. Дьоміна, В. В. Талько. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2021. №26. С. 398–409.

РЕАБІЛІТАЦІЯ ТА ХАРЧУВАННЯ ПОТЕРПІЛИХ

КНИГИ З ФОНДІВ ННМБУ

Вплив дієтичної добавки екстракту кореня борця з радіопротективними властивостями на систему кровоутворення при дії іонізуючого опромінення. *О. І. Бутрім, Г. В. Цвігун, В. В. Собецький та інші.* Сучасні аспекти військової медицини : збірник наукових праць. Київ, 2019. Випуск 26, частина 1. С. 185–132.

Шифр у фонді ННМБУ Б-98777

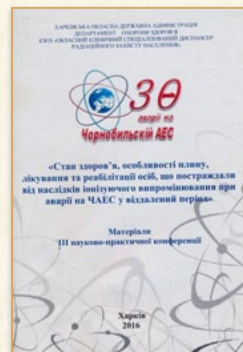
Оптимізація харчування дітей дошкільного віку, які проживають на територіях радіоактивно забруднених внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС : методичні рекомендації. *І. Т. Матасар, Л. М. Петрищенко, О. Г. Луценко та інші, укладачі.* Київ, 2013. 31 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-93423

Здоров'я нащадків ліквідаторів наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції : монографія. *М. М. Коренев, редактор.* Харків : ХНУ, 2011. С. 208–217.

Шифр у фонді ННМБУ Б-91985

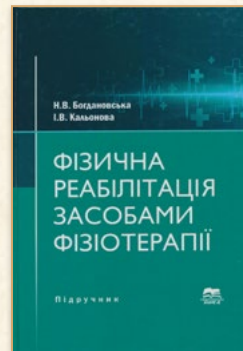
Стан здоров'я, особливості плинну, лікування та реабілітації осіб, що постраждали від наслідків іонізуючого випромінювання при аварії на ЧАЕС у віддалений період : матеріали III науково-практичної конференції, 15 квітня 2016 року : збірник наукових праць. *О. В. Горбачова, редактор.* Харків : ХНМУ, 2016. 129 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-96294

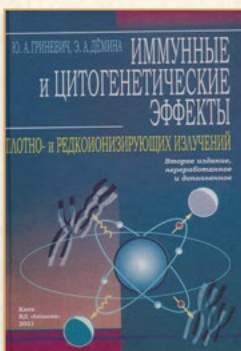
Досвід використання радіоактивно чистих продуктів харчування в системі протирадіаційного захисту жителів радіоактивно забруднених внаслідок Чорнобильської катастрофи територій України. *І. М. Хоменко.* Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П. Л. Шупика. Київ, 2014. Випуск 23, книга 3. С. 82–90.

Шифр у фонді ННМБУ Б-94920

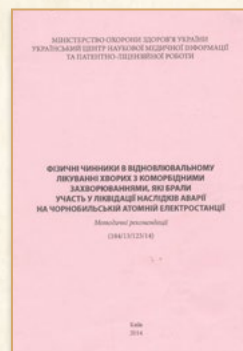
Фізична реабілітація засобами фізіотерапії : підручник. *Н. В. Богдановська, І. В. Кальнова.* Суми : Університетська книга, 2023. 327 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-101142

Иммунные и цитогенетические эффекты плотнo- и редкоионизирующих излучений : монография. *Ю. А. Гриневиц, Э. А. Дёмина.* Второе издание, переработанное и дополненное. Киев : Авіцена, 2021. 383 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-100414

Фізичні чинники в відновлювальному лікуванні хворих з коморбідними захворюваннями, які брали участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції : методичні рекомендації. *О. М. Роздільська, Е. В. Зинов'єв, І. В. Катаржнова та інші, укладачі.* Київ, 2014. 23 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-95233

СТАТТІ З ДЖЕРЕЛ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

1. **Безпека продукції харчової галузі: навчально-методичний посібник.** Л. М. Пузік, укладач. Харків : ДБТУ. 2024. 117 с.
2. **День пам'яті Чорнобильської трагедії : збірник матеріалів круглого столу** (м. Харків, 26 квітня 2021 р.). Харків. 2021. 50 с.
3. **Динаміка стану фактичного харчування населення регіонів, що зазнали впливу наслідків аварії на ЧАЕС.** І. Матасар, А. В. Чернишов, Л. М. Петрищенко. *Науково-інформаційний вісник Національної академії наук вищої освіти України.* 2022. №1. С. 43–48.
4. **Застосування антиоксидантної терапії в лікуванні неалкогольного стеатогепатиту у постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС у віддалений період після опромінення.** Е. О. Саркісова, А. А. Чумак, Л. М. Овсяннікова та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2018. №23. С. 452–461.
5. **Застосування лікарських рослин при радіогенних захворюваннях.** С. В. Стоцька, В. В. Мойсієнко, Т. М. Коткова. *Чорнобильська катастрофа. Актуальні проблеми, напрямки та шляхи їх вирішення : збірник праць учасників Міжнародної науково-практичної конференції (22–23 квітня 2021).* Житомир. 2021. С. 174–178.
6. **Медико-психологічний підхід до реабілітації Чорнобильського контингенту.** О. Панченко. *Науково-інформаційний вісник Національної академії наук вищої освіти України.* 2022. №1. С. 34–36.
7. **Особливості фізичної реабілітації учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції (ЧАЕС) при артеріальній гіпертензії, ІХС, облітеруючому атеросклерозі.** В. С. Корчинський, М. В. Пономаренко, М. Ф. Кушта. *Наука і навчальний процес : матеріали XVII звітної науково-практичної конференції (м. Вінниця, 6-7 квітня 2017 р.).* 2017. С. 101–108.
8. **Оцінка споживання основних харчових продуктів мешканцями окремих населених пунктів радіоактивно забруднених територій України.** В. В. Василенко, Г. М. Задорожна, М. С. Курята. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2019. №24. С. 93–108.
9. **Проблеми реабілітації і адаптації жертв катастрофи на Чорнобильській АЕС.** В. Ніконенко, В. Грузін. *Воєнні конфлікти та техногенні катастрофи: історичні та психологічні наслідки : збірник тез I Міжнародної наукової конференції присвяченої 35 роковинам аварії на ЧАЕС (22–23 квітня 2021 р.).* Тернопіль : ФОП Паляниця В. А. 2021. С. 46–48.
10. **Проблемні аспекти, ускладнення, хибні уявлення та дискусійні питання йодної профілактики при радіаційних подіях (огляд).** Д. Є. Афанасьєв, О. В. Камінський, Т. К. Логановська та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2022. №27. С. 25–59.
11. **Проблемні питання нейрореабілітації та соціальної адаптації Чорнобильського контингенту.** С. Радченко. *Науково-інформаційний вісник Національної академії наук вищої освіти України.* 2022. №1. С. 37–40.
12. **Продовольча безпека в Поліському регіоні – критерій якісного продовольчого забезпечення населення.** В. А. Котелевич, А. Б. Галайба. *Чорнобильська катастрофа. Актуальні проблеми, напрямки та шляхи їх вирішення : збірник праць учасників Міжнародної науково-практичної конференції (22–23 квітня 2021).* Житомир. 2021. С. 134–136.
13. **Роль радіонуклідних методів в діагностичній тактиці гідронефрозу в учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції.** П. О. Король, М. М. Ткаченко. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2018. №23. С. 351–358.
14. **Стан радіаційної обстановки після аварії на Чорнобильській атомній електростанції та врахування його в життєдіяльності людей.** В. О. Юрченко, В. І. Мазуренко. *Актуальні проблеми управління у сфері цивільного захисту : збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Харків, 25 квітня 2012 р.).* С. 218–223.
15. **Харчова безпека населення радіоактивно забруднених територій України: історичний досвід та сучасні виклики в умовах воєнного стану.** І. Т. Матасар, Н. В. Гунько, Н. В. Півень та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології.* 2025. №30. С. 88–104.

НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ

КНИГИ З ФОНДІВ ННМБУ

Актуальні питання хімічної безпеки, протирадіаційного захисту та оцінки ризиків хімічного, радіаційного впливу на здоров'я людини, середовище її життєдіяльності через призму сучасних хімічних, біологічних, радіаційних та ядерних загроз : монографія. Л. А. Устінова, А. П. Казмірчук, В. Л. Савицький та інші. Київ : Людмила, 2024. 359 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-101881

Захист від хімічних і радіаційних факторів ураження : навчальний посібник. О. Є. Левченко, редактор. Київ : УВМА, 2015. 404 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-96430

Медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях в єдиній державній системі цивільного захисту : керівництво. В. П. Печиборци, П. Б. Волянський, В. М. Якимець та інші. Київ : Людмила, 2019. 692 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-99247

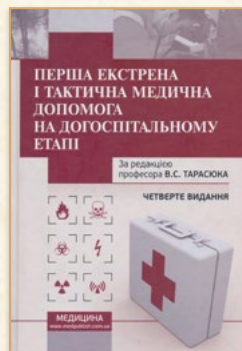
Оптимізація діяльності Державної служби медицини катастроф : керівництво. Том 1. В. П. Печиборци, П. Б. Волянський, В. М. Якимець та інші. Київ : Чалчинська Н. В., 2019. 395 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-99393

Захист населення і територій України від наслідків надзвичайних ситуацій і стихійних лих : навчальний посібник. О. П. Шматенко, О. П. Ніколайчук, А. М. Соломенний та інші. Київ : Людмила, 2023. 183 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-101673

Перша екстрена і тактична медична допомога на догоспітальному етапі : навчальний посібник. В. С. Тарасюк, редактор. Четверте видання, стереотипне. Київ : Медицина, 2021. 503 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-99840

Медицина надзвичайних ситуацій : підручник для студентів. В. В. Чаплик, П. В. Олійник, С. Т. Омельчук. 2-ге видання, доповнене, перероблене. Вінниця : Нова книга, 2021. 346 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-10344

Протоколи з надання екстреної медичної допомоги постраждалим від радіаційних, біологічних та хімічних чинників (Nuclear, Biological, Chemical – NBC) : навчальний посібник. Г. Г. Роштин, редактор. Київ : Юстон, 2021. 265 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-100038

СТАТТІ З ДЖЕРЕЛ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

1. Епідеміологічні дослідження цереброваскулярної захворюваності населення, евакуйованого із 30 км зони ЧАЕС у віці 18–60 років. Аналіз впливу внутрішнього іонізуючого опромінення щитоподібної залози. В. О. Бузунов, О. А. Капустинська. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2018. №23. С. 96–106.
2. Епідеміологія раку молочної залози в Україні з урахуванням факторів ризику Чорнобильської аварії. А. Є. Присяжнюк, Д. А. Базик, А. Ю. Романенко. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2019. №24. С. 150–168.
3. Захист громадян, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, у медичному та соціально-правовому аспекті. О. Д. Коломієць, К. О. Ткаченко. *Організаційно-управлінські, економічні, психологопедагогічні аспекти забезпечення діяльності Єдиної державної системи цивільного захисту (ЄДСЦЗ) : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Черкаси, 11 березня 2016 р.)*. С. 200–202.
4. Медична експертиза встановлення причинного зв'язку захворювань, що призводять до втрати здоров'я, інвалідності та смерті внаслідок дії іонізуючого випромінювання та інших шкідливих факторів Чорнобильської катастрофи у віддаленому після аварійному періоді (2013–2022 рр.). В. О. Сушко, О. О. Колосинська, Ж. М. Берестяна та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2022. №27. С. 402–411.
5. Методологія реконструкції доз внутрішнього опромінення від радіонуклідів ^{137}CS та ^{134}CS мешканців радіоактивно забруднених населених пунктів України, не охоплених ЛВЛ моніторингом. О. М. Іванова, М. І. Чепурний, С. В. Масюк та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2024. №29. С. 115–151.
6. Молдова – системна готовність до медичного реагування на радіаційні надзвичайні ситуації. В. Стецик, Г. Терещенко, А. А. Чумак. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2024. №29. С. 489–492.
7. Оцінка частоти виникнення злоякісних новоутворень у мешканців найбільш забруднених радіонуклідами територій України з урахуванням впливу форс-мажорних обставин. Н. А. Гудзенко, А. Є. Присяжнюк, М. М. Фузик та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2025. №30. С. 160–173.
8. Патологічний розвиток особистості після Чорнобильської катастрофи та антитерористичної операції. К. М. Логановський, М. В. Гресько. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2016. №21. С. 247–263.
9. Результати досліджень історій хвороб військовослужбовців Збройних Сил – ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС впродовж 1986 року. В. П. Печиборщ, В. В. Вороненко. *Харківська хірургічна школа*. 2017. №5–6. С. 50–56.
10. Ретроспективне дослідження випадків смертей серед учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС від травм, отруєнь та деяких інших наслідків дії зовнішніх причин (2000–2020 роки). Н. В. Гулько, П. А. Федірко, С. А. Терещенко та ін. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2024. №29. С. 92–114.
11. Реформування системи охорони здоров'я: роль і місце закладів охорони здоров'я третинного рівня при радіаційних надзвичайних ситуаціях в умовах воєнного стану. Д. А. Бази́ка, К. М. Логановський, О. О. Петриченко. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2018. № 23. С. 21–36.
12. Розвиток Державної служби медицини катастроф в єдиній державній системі цивільного захисту за часи незалежності. І. М. Тодуров, В. П. Печиборщ, В. М. Якимець та ін. *Україна. Здоров'я нації*. 2021. №3. С. 73–86.
13. Смертність через провідні непухлинні хвороби учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС та мешканців радіоактивно забруднених територій у віддаленому періоді після аварії. К. Є. Прикащикова, О. А. Капустинська. *Довкілля та здоров'я*. 2024. №1. С. 44–49.
14. Сучасний стан когорт постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи та досвід медичної експертизи щодо встановлення причинно-наслідкового зв'язку захворювань, що призводять до втрати здоров'я, працездатності та смерті, з дією радіаційного опромінення й інших шкідливих факторів аварії на Чорнобильській АЕС. В. О. Сушко, О. О. Колосинська, І. А. Лурін та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2025. №30. С. 538–546.
15. Чорнобильська катастрофа і здоров'я дітей. 35 років світової трагедії. Ю. І. Бандажєвський, Н. Ф. Дубова. *Іванків : ПУ «Координаційний аналітичний центр «Екологія і здоров'я», Київ : Альянс*. 2022. 156 с.

ЧОРНОБИЛЬ. ДОВГЕ І БОЛІСНЕ ВІДЛУННЯ

КНИГИ З ФОНДІВ ННМБУ

30 років Чорнобильської катастрофи (огляди) : збірник інформаційно-аналітичних доповідей. *В. В. Петрук, головний редактор.* Київ : КІМ, 2016. 169 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-9419

Чернобыль: потери, приобретения, будущее. Малые «дозы» радиобиологии. *Моя маленькая радиобиологическая вера.* *А. Н. Михеев.* Киев : Фитосоциоцентр, 2016. С. 169–171.

Шифр у фонді ННМБУ Б-101995

Радіо-біофізичні та медико-гігієнічні наслідки Чорнобильської катастрофи: шляхи пізнання та подолання : практичний посібник сімейного лікаря. *В. Г. Бебешко, Б. С. Прістер, М. І. Омелянець, редактори.* Ужгород : Патент, 2017. 502 с.

Шифр у фонді ННМБУ Г-1262

Чернобыль: Уроки... и после : коллективная монография. *О. А. Панченко, редактор.* Киев : КВИЦ, 2016. 404 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-96716

Чорнобиль. Довге і болісне відлуння. Спеціальний випуск альманаху «Київський журналіст». *А. М. Малієнко, М. М. Сорока, автори-упорядники.* Київ : Рута, 2016. 191 с.

Шифр у фонді ННМБУ ХУД-924

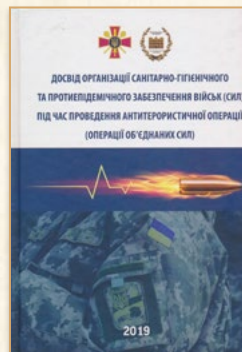
Чорнобильська катастрофа. 30 років Незалежності України: наукове осмислення : бібліографія. *Д. Стегній, упорядниція.* Київ : Видавничий дім «Вініченко», 2021. С. 78-83.

Шифр у фонді ННМБУ 016:94 Т-67

Чорнобиль – очима жінок : інтерв'ю з «атомною катастрофою». *Л. Житня.* Київ : Стелла-Грант, 2020. 607 с.

Шифр у фонді ННМБУ В-10373

Чорнобильський досвід на користь Операції об'єднаних сил на Сході України. Досвід організації санітарно-гігієнічного та протиепідемічного забезпечення військ (СИЛ) під час проведення антитерористичної операції (Операції об'єднаних сил) : монографія. *А. М. Сердюк, І. П. Хоменко, І. А. Лурін та інші.* Київ : Софія-А, 2019. 250–264 с.

Шифр у фонді ННМБУ Б-99238

СТАТТІ З ДЖЕРЕЛ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

1. Гірудотерапія при Presbycusis graecus в учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції у післяаварійних роках. Д. І. Заболотний, Н. С. Міщанчук. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2019. №24. С. 522–536.
2. Дослідження динаміки онкогематологічних захворювань у дорослого населення України у віддалений період після аварії на ЧАЕС. С. В. Коваль, Н. К. Родіонова. *Онкологія*. 2022. Т. 24. №1. С. 11–19.
3. Тарас Шевченко – національний апостол, велетень в царстві духа та Відлуння Чорнобиля: нові виклики та загрози : збірник наукових матеріалів дослідження учасників круглих столів. С. Табачников, редактор, Київ : ДП «Експрес-об'ява». 2023. 204 с.
4. Зміни відносних рівнів цитокінів та функціональний стан аутофагії у лімфоцитах периферичної крові у віддаленому періоді після опромінення. Л. М. Зварич, О. В. Лясківська, Д. А. Базика та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2025. №30. С. 398–413.
5. Іонізуюче випромінювання і цитокіни: роль в патогенезі плазмоклітинної мієломи (огляд літератури). Т. Ф. Любарець. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2022. №27. С. 120–130.
6. Мій Чорнобиль. В. Г. Яценко. *Геохімія техногенезу*. 2021. №34. С. 30–32.
7. Радіологічні наслідки аварії на Чорнобильській АЕС крізь призму проблем протирадіаційного захисту населення України. А. М. Сердюк, Т. О. Павленко, М. М. Риган та інші. *Довкілля та здоров'я*. 2016. №1. С. 22–30.
8. Спектр мутацій генів TP53, SF3B1 та NOTCH1 у хворих на хронічну лімфоцитарну лейкемію, які зазнали впливу іонізуючого випромінювання внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Н. І. Білоус, І. В. Абраменко, А. А. Чумак та інші. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2018. №23. С. 283–301.
9. Стан інвалідності внаслідок хвороб системи кровообігу у дорослого населення, евакуйованого із 30-км зони Чорнобильської АЕС. О. А. Капустинська. *Довкілля та здоров'я*. 2022. №3. С. 22–28.
10. Структурні властивості когорти мешканців найбільш радіоактивно забруднених територій України, які були дітьми та підлітками на час аварії на Чорнобильській атомній електростанції. Н. В. Гунько, Н. В. Короткова, М. І. Омелянець. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2016. №21. С. 132–140.
11. TP53 та іонізуюче випромінювання: роль в патогенезі і прогнозуванні перебігу гострої мієлоїдної лейкемії (огляд літератури). Т. Ф. Любарець. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології*. 2024. №29. С. 67–78.
12. Чорнобильська катастрофа – нещадний урок, але не вирок. Т. Стасюк. *Український медичний часопис*. 2016. №2. С. 4–5.
13. Чорнобильська катастрофа у медико-соціальному вимірі. Т. М. Чорна, І. С. Сагайдак. *Радіоекологія-2017 : збірник статей Науково-практичної конференції із міжнародною участю (м. Київ, 24–26 квітня 2017 р.)*. С. 260–282.
14. Чорнобильська катастрофа у призмі часу, її причини та наслідки. С. М. Зенкіна, І. В. Панасюків. *Вісник КНУТД*. 2016. №2. С. 11–17.
15. Чорнобильська катастрофа: історія і сучасність (до 30-річчя аварії на Чорнобильській АЕС). К. Вариво-да. *Переяславський літопис: збірник наукових статей*. 2017. №12. С. 184–192.

НАД ВИПУСКОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Панфілова А. М.

Полякова О. В.

Бортнік Н. М.

Шкода Ю. В.

Коляда О. П.

ДАТА ВИПУСКУ

31.03.2026